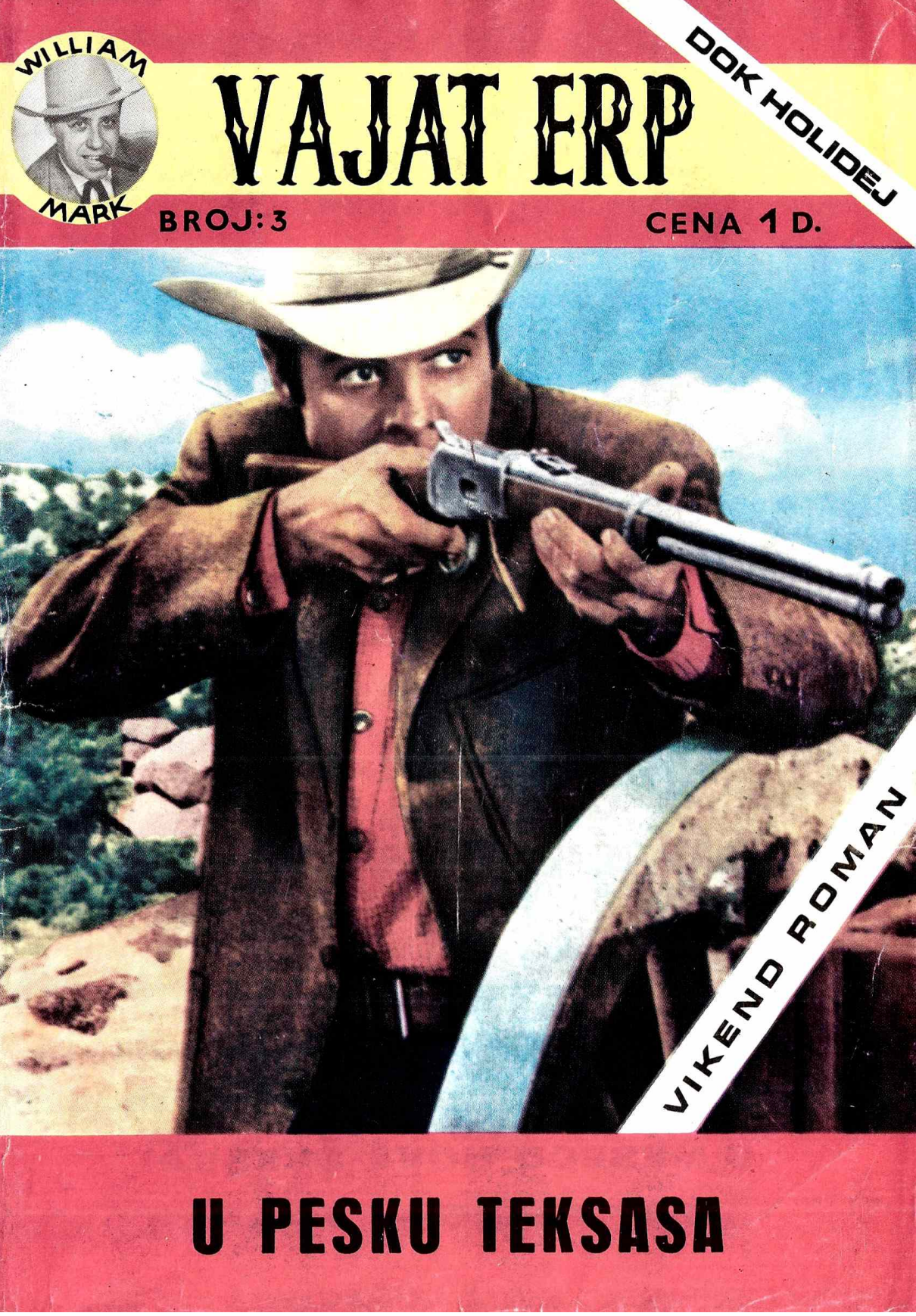
WILLIAM MARK
VAJAT ERP
DOK HOLIDEJ
BROJ: 3
CENA 1 D.
VIKEND ROMAN
U PESKU TEKSASA

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

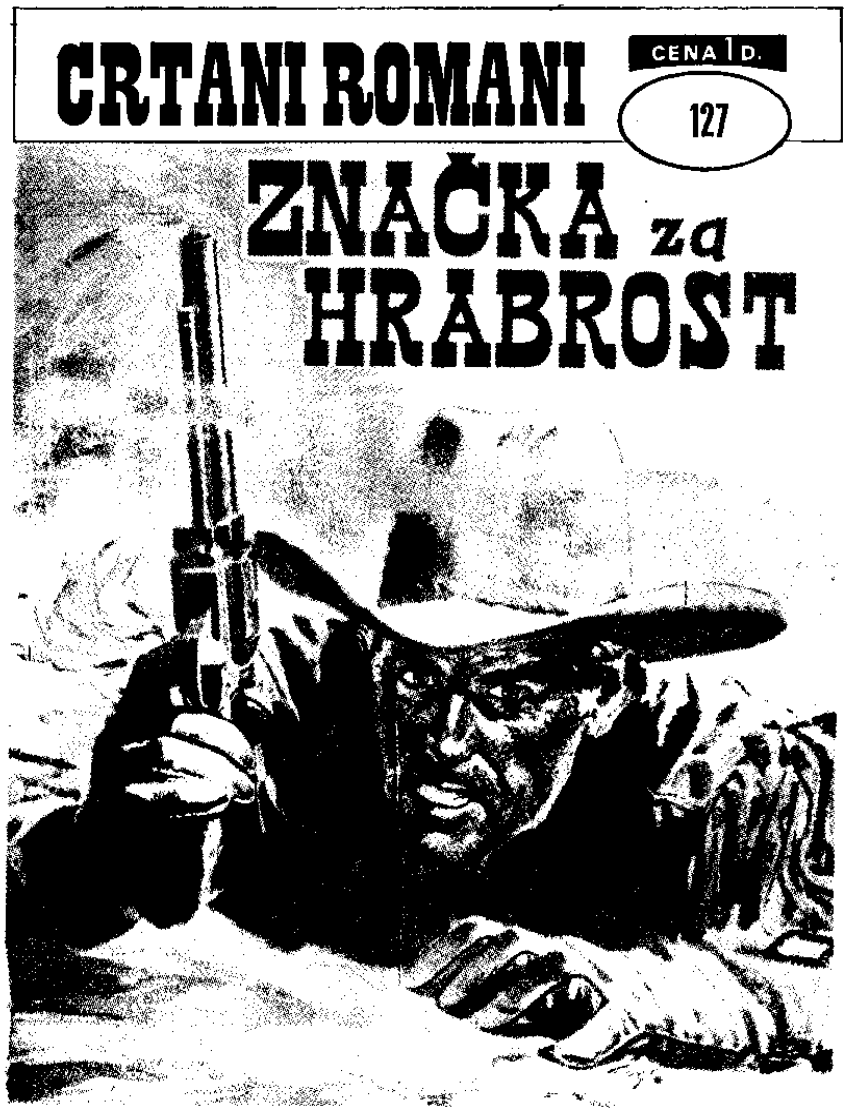

SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og U MESECU NOVA SVESKA!

64 STRANE — 1 DINAR!

NA PESKU TEKSASA

Naslov originala:

William Mark:

IM SAND VON TEXAS

Copyright 1967 by Martin Kelter Verlag

Trideset milja od Kanadiana, gde počinje žuta peskovita ravnica, leži teksaški gradić Panhandl. Ime tog gradića bilo je sedamdesetih godina prošlog veka poznato na starom Zapadu koliko i Santa Fe, Dodž Siti i Vičita. Poznato i ozloglašeno. Najveći rančevi nalazili su se u pokrajini Panhandl, kako je ceo kraj nazvan po gradiću. Ovde su živeli surovi, moćni i žilavi ljudi, a njihove osobine bile su nadaleko čuvene kao i rančevi i rasna goveda.

Na žalost, i najozloglašeniji revolveraši poticali su iz tog kraja, a najveći broj i iz samog Panhandla. Sve u svemu bio je to deo Teksasa nadaleko poznat i po dobru i po zlu. Revolveraš Ed Ferguson doneo je Panhandlu posebno veliku „slavu". Lejn Karinger i Kas Brisbejn su se pobrinuli da takva slava ovog teksaškog gradića ne padne u zaborav, prenoseći je i gore u Arkanzas.

Hal Flanagan je bio taj koji ih je sve bacio u zasenak. On je bio najstrašniji čovek koji se u ovom prašnjavom kraju ikada rodio. Bio je srednjeg rasta, mršav, širokih ramena i uzanih bedara. Njegovo uglasto lice koje je gotovo uvek bilo zaklonjeno obodom belog šešira, bilo je avetinjski bledo i izborano. Oči su mu bile sitne i sive kao čelik. Iznad njih stajale su, kao jedna jedina prava crna linija, spojene obrve. Usta su mu ličila na ožiljak biča, tanka, duga i bleda. Brada mu je bila uglasta i jako isturena. Bilo je to hladno, nemilosrdno lice.

U Panhandlu je ovaj čovek uživao nešto što bi se moglo nazvati nemim strahopoštovanjem. Bio je najpoznatiji sin ovog malog grada. I sada, kada je na svom crnom, prašinom pokrivenom konju ujahao u glavnu ulicu, ljudi su ostali da stoje ukočeno na svojim tremovima, posmatrajući ga sa zebnjom.

Naravno, niko nije doviknuo:

— Helo, evo dolazi Hal Flanagan! Veliki Flanagan! Hal kako si? Najzad si opet ovde!

Ne, to svakako nije. Svi su ćutali.

Sunce, koje se već približavalo zapadu, bacilo je svoju plamenu svetlost na ulicu, obrazujući dugačke senke.

Ispred „Farovel" hotela Flanagan zaustavi konja, kliznu neopisivo lagano iz sedla i još sporije priveza uzde za prečku. Pre nego što je stupio na trem, namesti bolje svoje revolvere, koje je nosio nisko opasane, okrete se i pogleda niz ulicu.

Gap Lonegan, koji je na drugoj strani ulice imao radnju alata, naglo se trže kada oseti na sebi revolverašev pogled. Brzo podiže ruku i osmehnu se usiljeno.

Flanagan nije uzvratio pozdrav. I Džoe Karpenter koji je držao saračku radnju odmah uz prodavnicu alata, nije baš oduševljeno pogledao revolveraša.

Tab Haringej je stajao zaklonjen zavesom na prozoru svoje male banke. Stajao je tako, zamišljen, s rukama na leđima i stisnutih usana. Iznenada se trže. Neko čudno osećanje ovladalo je njime: činilo mu se da ga taj strašni čovek vidi kroz zavesu. Haringej se okrete, skide šešir s eksera, doviknu nešto činovniku za šalterom i pohita preko ulice.

Revolveraš ga je tupo posmatrao. Bankar ispruži obe ruke u nameri da ga što srdačnije pozdravi.

Flanagan je previdео ovaj pokret.

— Zdravo! Slučajno sam gledao kroz prozor i pomislio da sanjam! Ne, to ne može biti istina. Ali, istina je! Hal, staro momče, dobro došao kući...

Revolveraševe usne se s mukom pokretoše. Glas mu je bio hrapav i potmuo:

— Šta hoćeš?

Bankar se pretvarao da nije osetio osorno odbijanje.

— Mogu li da te pozovem na piće? Sigurno si umoran od dugog puta...

Revolveraš mu okrete leđa i bez reči uđe u hotel.

Na tremu je sedelo nekoliko starijih ljudi. Svi su do jednog ustali kada je čovek s belim šeširom prošao pored njih.

— Hal!

— Zdravo Hal!

— Kako si?

— Opet si kod kuće!

Flanagan nije obraćao pažnju na pozdrave, niti je pogledao bilo koga. Vrhom leve čizme gurnuo je ulazna vrata u hotelsko predvorje i zagledao se u polumračnu prostoriju. Desno, za malim stolom koji je predstavljao recepciju, sedeo je star, poguren čovek ćelave glave i ispijena lica. Nesigurno je pogledao pridošlicu.

Flanagan zastade ispred stola.

— Sobu! — promrmljao je.

Džefri Abenti odmahnu glavom.

— Žao mi je mister, sve je zauzeto. Znate, sutra je sajam konja.

Flanagan stupi još bliže stolu.

— Sobu! — ponovio je sa lakim prizvukom pretnje u glasu.

Stari Abenti sleže ramenima:

— Veoma žalim, mister...

Nije poznavao Flanagana. Samo pola godine se nalazio u Panhandlu.

Revolveraš ispruži levu ruku preko stola, ščepa za iznošeni kaput starog čoveka, dok ga je desnom nekoliko puta snažno, jedno za drugim, udario po licu. Na bledim portirovim obrazima izbili su crveni pečati od udaraca. Na levoj strani, niz usne uplašenog čoveka potekao je tanak mlaz krvi.

— Sobu! — siktao je Flanagan.

Na to iz kancelarije koja se nalazila s leve strane, naiđe visok,

mršav čovek, smeđih očiju i oštrih crta.

— Ali, mister Abenti, pa to je mister Flanagan! Za njega je ovde uvek slobodna soba!

Vlasnik hotela se zatim obrati jednom malom crncu:

— Hajde, sklonite Morisa iz sobe devet! Tu sobu će dobiti mister Flanagan.

Momak klimnu glavom i žurno ustrča uz stepenice.

Džim Dikoster se osmehnu Flanaganu.

— Je li u redu sada, Hal?

To je izgleda bio način koji je odgovarao revolverašu. Klimnuo je glavom, navukao svoj beli šešir dublje na čelo i promrmljao:

— Jedan biftek velik kao tanjir, inače ću se naljutiti. A kada se naljutim... Pritom mu je na usnama zaigrao osmeh, koji nije ništa dobro obećavao. — Uostalom, ti to znaš Džim!

Hotelijer potvrdno klimnu glavom. Zatim se uputi u kuhinju i doviknu debelom, oznojenom kuvaru:

— Jedan biftek, ali veliki! Nemoj slučajno da ga pospeš otrovom za pacove!

*

Flanagan je halapljivo pojeo obed, obrisao ruke o stolnjak i zapalio jednu dugu, tanku „Virdžinija" cigaru.

U restoranu je vladala mučna tišina. Svi su se trudili da pređu pogledom po prašnjavom čoveku, nastojeći po svaku cenu da ničim ne padnu u oči.

Četvorica, koji su upravo nameravali da odigraju partiju pokera, sedeli su ukočeno na svojim stolicama, naprežući se da ne pogledaju u pravcu stola za kojim je sedeo Flanagan, još uvek sa belim šeširom na glavi.

Iznenada se vrata na lokalu otvoriše i jedan čovek crvenog lica i žabljih očiju stupi unutra. Nosio je elegantnu sivu maramu po poslednjoj modi, šešir sa širokim obodom i čizme sa visokim sarama. Čovek skide šešir i prođe prstima kroz tamnu kosu. Zatim pogleda po lokalu. Pogled mu se zaustavi na belom šeširu.

Flanagan samo na trenutak podiže pogled, kada je čovek prišao stolu.

— Dobro veče, mister Flanagan. Ja sam Ed Holiok i hteo bih da govorim sa vama.

— Šta hećete?

— Mogu li da sednem za trenutak? — upita Holiok, privlačeći stolicu.

Flanagan nije odgovorio. Pridošlica ipak sede. Položio je svoje blede, negovane ruke na obod šešira.

— Mister Flanagan, imam posao za vas.

Revolveraš povuče punim plućima dim iz svoje duge, tanke cigare i hladno dunu oblak dima Holioku u lice.

Međutim, to ovoga nije zbunilo. Poznavao je dobro život i bio premazan svim mastima. Njegove budne, bledoplave oči počivale su

mirno na gipsanom, bledom revolveraševom licu.

— To je dobar posao, mister Flanagan!

Holiok nije počinio grešku. Ne. Suviše je dobro poznavao ljude da bi se ovom okorelom tipu obratio sa: Flanagan. Bio je dovoljno pametan da ga oslovi sa — mister.

Možda je upravo to i bilo ono što je revolverašu godilo.

Flanagan začkilji očima i zabaci malo glavu ustranu.

— Šta donosi?

— Sedam stotina dolara.

— A šta je s druge strane — mislim za te pare? — upitao je Flanagan zainteresovano.

— Sve!

Flanagan se neprijatno isceri. Od tog cerekanja iskusni i prevejani trgovac drvima Ed Holiok oseti žmarce niz leđa.

Kakav je to čovek koji sedi sa njim? Taj bledoliki Hal Flanagan? Čovek koji za dobar svežanj novčanica izvršava naloge. Kao što bi se kauboj mogao poslati da za odgovarajuću naknadu dotera krdo goveda, tako se i on mogao poslati da nekog ubije.

Holiok je primetio da Flanagan ima na rukama tanke crne rukavice, od kojih se izgleda nikad nije odvajao, pa čak ni za vreme jela. Osetio je kako mu se grlo suši.

Flanagan upita:

— Gde?

— U Joplinu.

Teksašanin zažmuri za trenutak.

— U Misuriju.

— Da.

— Osam stotina — odredi ubica nemarno.

Holiok samo klimnu glavom.

Zatim je sledio treće revolveraševo pitanje:

— Ko?

— To ćete čuti kada odlučite da krenete.

Flanaganove ruke kliznuše sa stola.

— Jeste li videli nekog kako kupuje mačku u džaku?

Holiok odgovori spremno:

— Jeste li već sreli nekog, koji sam sebi upropašćuje posao?

Flanagan lagano podiže glavu. Sada se videlo sasvim razgovetno da oko usana ima duboko usečene bore. Davale su njegovom licu izgled figure klesane u drvetu; marionete čiji se podbradak pokreće koncem.

Trgovac drvima izvuče iz džepa cigaru, zapali je i dodade:

— Mogli biste da otputujete do njega i ispričate mu o mom predlogu. Možda bi vam on onda ponudio dvostruku sumu, ako mene ubijete. U svakom slučaju, mogli biste, a za to imate mogućnosti, da na jednoj strani, koja više nudi, odaberete poslodavca.

Flanagan povuče rukom šešir prema zatiljku. Na licu mu se nije moglo ništa pročitati.

Holiok se osmehnu.

— U redu?

— U tom slučaju stvar staje hiljadu dolara — i sigurni ste! — reče Flanagan mirno.

Trgovac drvima se pridiže.

— Naravno, s tim sam računao.

Mašio se za džep i izvukao svežanj novčanica, pa ga spustio na sto.

— Tu ima pet stotina. Odjašite sutra u šest ujutru. Na izlazu iz grada reći ću vam ime.

— U sedam! — prekide ga ubica.

— U šest!

Na to Flanagan samo odgurnu prema trgovcu svežanj novčanica.

— Zbog čega u sedam? — pitao je Holiok ne pipnuvši novac.

— Zbog toga što do pola sedam spavam.

— U redu. Onda u sedam. Biću tačno dvadeset trećeg septembra u Lamaru.

— Tamo stanujete?

— Da, tamo mi je radnja. Toga dana ćete dobiti ostatak novca.

— Dvadeset i petog! — uzvrati ubica.

Holiok podiže obrve.

— Čemu sad to? Zašto ste tako svojeglavi?

Flanagan se isceri. Delovao je kao satana.

— Dvadeset i petog mi je rođendan. Nemojte očekivati da tog dana radim ili jašim.

Holiok duboko uzdahnu.

— Dobro, — procedio je. — Onda, očekujem vas dvadeset petog septembra u svojoj kući u Lamaru. To nije daleko od Joplina.

Flanagan klimnu potvrdno glavom, uze novac, stavi ga u džep i reče odsečno:

— Možete da idete!

Holioka je savladao neko mučno osećanje, dok je prolazio kroz lokal. Na vratima se skoro sudario sa jednim malim sedokosim čovekom, koji je upravo ulazio. Na levoj strani njegovog kaputa svetlucala je zvezda. Vlasnik hotela je gledao uplašeno šerifa kako prolazi između stolova i ide pravo prema Flanaganovom.

— Helo, Flanagan!

Revolveraš podiže pogled:

— Helo, šerife!

Čuvar zakona je zadenuo ruke za opasač revolvera.

— Ponovo ste u gradu?

— Tako izgleda.

— I, šta će se dogoditi? — pitao je šerif.

Flanagan ustade. Stao je uz šerifa sasvim blizu i uneo mu se u lice.

— Šta hoćete vi?

— Moje je da se brinem o redu. Samo sam pitao šta smerate.

— To se vas ne tiče, Dablin.

— U Santa Feu ste ubili čoveka.

— U toliko bolje, ako to već znate. Varao je na kartama i prvi se mašio za oružje...

— Naravno — prekide ga šerif oštro. — Uvek se drugi maši prvi oružja i uvek pogađate — vi!

— Da.

— Ovde vlada red i mir.

— Da. Tako je bilo još pre nego što ste vi došli, Dablin.

— Pre svega, kada vas nije bilo ovde, — jetko je rekao šerif.

— To me se ne tiče.

— Hteo sam samo da vas obavestim da potičem iz Kanzasa i da bagri vaše fele ne dajem...

Ubica Flanagan zamahnu silovito i drškom revolvera udari šerifa po slepoočnici. Ovaj se sruči kao posečen. Flanagan pogleda kratko oko sebe. Preko, kod recepcije, stajala su dva čoveka.

— Odvucite ga odavde — doviknuo im je zapovedničkim glasom.

Oslovljeni su se dvoumili.

— Napolje s njim! — zasikta Flanagan, okrećući kolt oko kažiprsta, pre nego što ga je vratio u opasač.

Ljudi sa razrogačenih očiju pogledaše međusobno, pa tek onda Flanagana. Onesvešćeni šerif je iznesen.

Ubica je ponovo seo, zapalio cigaru i odbio gust oblak plavičastog dima.

Posle desetak minuta naiđoše u lokal dva mlađa čoveka i uputiše se pravo prema ubičinom stolu.

— Hej, Hal, kako si?

Flanagan ih obojicu odmeri. Lice mu je i dalje bilo bezizrazno. Kao da se radilo o dvojici neznanaca, a ne o njegovim prijateljima, sa kojima je pre nekoliko godina često sedeo u kafani. Prijatelji sa kojima je poharao prvu kreditnu banku, zajedno ukrao prva goveda i podmetnuo paljevinu u Hiler ulici.

Vin Hoter i Silk Vogham su se u međuvremenu vratili na pravi put i postali ljudi. Jedan je otvorio berbersku radnju, a drugi je bio zaposlen na velikom Luni ranču. Nekadašnje mladićke grehe davno su zaboravili, ali ne i starog druga Hala Flanagana.

— Vratio si se? — upita Hoter i protrlja bradu. — Fino, Hal. Nismo se videli više od pola godine. U međuvremenu smo čuli o tebi nekoliko puta. Postao si baš slavan čovek.

— Da — dodade Vogham. — Smatram da se naš grad može tobom ponositi.

Flanagan ih opet samo odmeri.

— Šta vi hoćete od mene?

Dva mlada čoveka se smušeno pogledaše.

— Mislili smo....

— Gubite se — promrsi ubica.

Hoter ustuknu dva koraka unazad.

— Naravno, ako tako misliš. Naravno, nećemo te uznemiravati. Hajde, Silk. Odlazimo odavde.

Flanagan je opet ostao sam.

I Bač Hater, krivonogi zdepasti čovek, koji već petnaest godina drži štampariju mesnih novina na uglu Klover ulice, uputi se pravo revolveraševom stolu.

— Ah! — rekao je iznenađeno. — Koga to vidim? Kakvo prijatno iznenađenje, Flanagan. Kako je, stari druže?

Pritom je hteo da revolveraša prijateljski potapša po ramenu.

Ovaj se samo izmače.

— Šta hoćete vi? — procedi Flanagan mrko gledajući štampara.

U Haterovim očima se naglo pojavi strah.

— Samo sam mislio... Objavio sam naime veliki članak kada ste Kapa Roneja likvidirali u Santa Feu. Čovek iz Panhandla likvidirao varalicu na kartama u Santa Feu. Sin našeg grada.

— Zaveži! — prekide ga revolveraš grubo.

Posle toga niko mu više nije prilazio niti ga oslovljavao. Sve do devet sati.

Upravo je hteo da ustane od stola i ode u svoju sobu, kada se vrata na lokalu otvoriše i jedan stari, sedi čovek uđe unutra.

Zurio je ispod gustih, prosedih obrva, razgledajući celu prostoriju, a zatim se uputio Flanaganovom stolu. Revolveraš nije podigao pogled. Na to ga pogodi po obrazu žestok, vruć šamar.

Kao da ga je otrovnica ujela, Flanagan poskoči, istrže revolver i — najednom zastade ukočen.

Stari čovek je stajao pred njim i streljao ga pogledom.

— To je bio šamar koji si opalio šerifu! Gde se kriješ, skitnico? Zašto nisi došao kući? Zar drugi ljudi treba da nam kažu, zar od njih da čujemo da si u gradu?

Flanagan vrati svoj kolt u opasač i kliznu teško u stolicu.

— Hajde, polazi sa mnom! — reče stari odsečno.

Flanagan se i ne pomače. Na levom obrazu koji je goreo, videla se široka crvena mrlja.

Starac nastavi, hvatajući sina za mišicu:

— Slušaj Hal — tri stotine jardi odavde je kuća tvojih roditelja. Nema potrebe da ovde otsedaš kao da si stranac...

— Pusti me! — reče Flanagan i odgurnu oca.

Starčeve oči su sevale.

— Tvoja majka te očekuje! Iv je već tri meseca bolesna i ona bi htela da te vidi. I ja, takođe, hteo bih da govorim s tobom, ali kod kuće.

— Ostavi me na miru!

Džek Flanagan spusti svoju staračku drhtavu ruku na sinovljevo rame.

— Hal — rekao je slomljenim glasom. — Što god da si učinio, vrati se kući!

Hal ponovo odgurnu oca, i to veoma grubo.

— Ostavi me na miru!

Pognut, vukući noge, napustio je stari čovek „Farovel" hotel.

*

Uprkos svemu, stanovnici Panhandla ponosili su se Halom Flanaganom. Na neki čudan, skriveni, neobjašnjivi način.

Znali su da revolveraš ne uživa poštovanje drugih ljudi. Ali Hal je bio ipak. na svoj način veliki. I zbog toga su smatrali da se bez obzira na sve, mogu njime ponositi.

Likvidirao je Kapa Roneja. I to u sred Sant Fea, pred mnogobrojnim svedocima....

U Vičiti je jednim jedinim zrnom smaknuo Dejva Blesdejla. Pravo u srce...

Tako je bar pisalo u novinama.

Međutim, Hal Flanagan se sada mnogo izmenio. Šta li se s njim dogodilo? Zbog čega nije hteo da govori s ocem, obiđe roditeljski dom, bolesnu sestru, vidi majku? Sestru je čak mnogo voleo, to su svi znali.

Niko nije mogao u malom teksaškom gradu da ga shvati, da razume njegovo držanje.

Sledećeg jutra, kada su izgrejali prvi, oskudni sunčevi zraci, sedeći nešto nagnut u sedlu svog konja, grabio je Flanagan glavnom ulicom prema severnom izlazu iz grada. Ljudi su stajali pritajeni iza zavesa, i posmatrali ga.

Svog velikog Hala Flanagana.

Njime će se oni i dalje ponositi, jer osim njega nije bilo ni jednog čoveka iz Panhandla o kome su ljudi u Abilenu, Dodž Sitiju, Vičiti, pa i u Santa Feu toliko pričali...

*

Holiokova laka dvokolica već je stajala na izlazu iz grada.

Drvarski trgovac je nervozno posmatrao kako plaćeni ubica jaše bez žurbe. Flanagan zaustavi konja kraj samih kola i pogleda krajnje ravnodušno trgovca, koja nije uspevao da prikrije uzbuđenje.

Holiok izvadi raskošnu belu maramicu i obrisa znojem orošeno čelo.

— On se zove Česterton. Džim Česterton.

Flanagan neprimetno klimnu, glavom, dajući time znak da je čuo.

— Kada ta stvar bude završena, kod mene u Lamaru ćete dobiti ostalih pet stotina dolara.

— To ste mi već rekli — uzvrati ubica.

Holiok izvuče iz džepa cigaru i zapali je drhtećim prstima.

— Nemate razloga da budete tako osorni prema meni, mister Flanagan. Meni ne imponuje što udarate starog šerifa, ne govorite ni sa kim, šikanirate ljude, vašeg rođenog oca gurate od sebe, kao da vas se ni ljudi ni sam bog ne tiču.

Začuđen izraz pojavi se na revolveraševom licu.

— Ja nisam ni tražio da vam imponujem, Holiok. Nego, još jedno pitanje: zbog čega taj čovek treba da umre?

— To je moja stvar!

Munjevitim pokretom izvuče Flanagan iz džepa pet stotina dolara i baci svežanj trgovcu u lice.

— Ako je tako, onda je sami i uredite!

Rekavši to, okrete konja.

— Flanagane! Mister Flanagan! Slušajte! Ja... ja, reći ću vam!

Ubica trže uzde. Ledeni pogled počivao je na Holiokovom licu.

— Stvari stoje ovako — procedi s mukom Holiok. — Džim Česterton je, ovaj... ima pilanu, najveću u kraju. Dugo godina smo zajedno radili. Sada hoće da me uništi, jer.... jer... radi se o novcu.

— Koji treba od vas da dobije? — prekide ga Flanagan oštro.

Holiok je izgubio svako dostojanstvo. Počeo je da guta pljuvačku i rekao tiho, ne skidajući pogled sa vrha svojih čizama.

— Da, tako je.

— Mnogo novaca?

— Veoma mnogo.

— Zar mu ne možete vratiti?

— Ne, a da sebe pritom ne upropastim.

— Možda bi i to bilo bolje! — odbrusi ubica.

Na to Holiok naglo podiže glavu.

— Ne, to neću učiniti, mister Flanagan. To sasvim pouzdano neću učiniti. Radije ću izvršiti samoubistvo. Oženio sam se mladom ženom, trideset godina mlađom. Ona hoće da ima nešto od života...

Flanagan se isceri prezrivo i potvrdno klimnu glavom.

— U redu! Dajte taj novac.

Drhtavim rukama trgovac mu pruži svežanj novčanica.

Revolveraš se bez pozdrava okrete, obode konja i odjaha u pravcu severa.

Ed Holiok ga je pratio gorućim pogledom. Dakle, uspelo mu je, prokletom ubici, da ga izbaci iz ravnoteže. I to sasvim hladno, mirno, u poslednjem trenutku.

Holiok procedi psovku kroz zube. Već sledećeg trenutka misli su mu bile zaokupljene drugim mračnim idejama. Kada se Flanagan bude vratio po ostatak novca, on će ga ubiti. To neće biti naročito teško, jer revolveraš s tim ne računa.

Drvarski trgovac je stajao nasred ulice, iza svojih kola, podigao je stisnutu pesnicu, zapretio, a onda nemoćno opustio ruku niz telo.

Možda to i neće biti tako jednostavno...

Ali za sve ima još dosta vremena. Kada Česterton bude mrtav, moći će slobodno da diše. Pošto ništa nije potpisao, niko nikad neće saznati za njegov dug Čestertonu. Bio je to novac koji mu je prijatelj dao na reč, na poverenje. Dvanaest hiljada dolara. Dobio ih je pre pet godina. Prvog oktobra ističe rok i treba da vrati dug. Da, tada će doći Česterton i tražiti svoj novac.

Holiok ima taj novac. Leži u banci u Lamaru. Čak i petnaest hiljada, ali neće da ih takne. Kao pas je sve ove godine čuvao taj novac. Živeo je oskudno, asketski. Ništa sebi nije dozvolio, sve dok ga nije osvojila lepa Dženi Valker. Ima gotovo godinu dana kako je njegova žena i sunce je ogrejalo njegov inače surov i siv život u kome je bilo do tada samo rada i napora.

To što je bila hladna, sračunata i egoistična, to Holiok nije hteo da vidi. Čak ni to da ga je upravo ona uputila na Hala Flanagana, ni to nije hteo da zna. Svakako, on joj nije ni pomenuo dug. Ali njen način, čitavo njeno biće gonilo ga je da tako postupi. Kada više ne bi imao taj novac u banci, ne bi više bio čovek koga bi ona pogledala.

Holiok se najzad popeo u kočiju i potegao uzde. Dva brzonoga riđana pojurila su nezadrživo.

*

Hal Flanagan je prešao ogroman put preko Kanadiana prema Misuriju, za najkraće moguće vreme. Kao teksašanin, navikao je na dug put i jahanje mu nije predstavljalo nikakvu teškoću.

Put, koji je između dva predaha prevalio, bio je tako dug i napo-

ran, da je konj s kojim je došao do Joplina bio na ivici snage i svakog trenutka mogao je da se sruči.

No, surovi čovek na to nije obraćao pažnju.

Ispred jedne konjušnice kliznuo je iz sedla.

Pat Ovens, vlasnik konjušnice, obrisa ruke o grubu kecelju, kojom je bio opasan, spusti iz ruke nož i potapša konja čije je kopito upravo počeo da priprema za potkivanje. Pogledaò je Flanaganovog konja. Mnogo konja je video u svom životu, ali nikada tako iscrpljenih. Tek kasnije podiže pogled prema jahaču.

Kakvo lice!

Ovens je mislio da je do tada video sve vrste ljudi. Ali ovo lice, kao isklesano od bledog kamena, ostavilo je na njega krajnje neprijatan utisak.

Flanagan jedva pomače usne:

— Šta mogu da dobijem za ovog konja?

Konjušar je odmah ocenio, bez obzira na žalosno stanje u kome se nalazio, da je konj dobar. Ali, znao je isto tako, da nikada životinja neće moći potpuno da se oporavi, niti da se uklone tragovi napora kojima je bila izložena.

— Dvadeset — odgovorio je.

To je bila sasvim pristojna cena za tako iznurenog konja.

Flanagan reče odsečno:

— Trideset.

Ovens nije ni sam znao šta je to što ga je nateralo da pristane. Klimnuo je glavom i pošao prema kući po novac.

— Ostanite ovde! Potreban mi je nov konj — doviknu Teksašanin za njim.

Ovens zastade neodlučno za trenutak, a zatim se uputi prema štali.

Revolveraš ga je sledio. Zastao je kod jedne sive kobile.

U tom trenutku Ovensu je bilo jasno da se čovek doista razume u konje. Kobila je bila najbolje grlo u štali, a da se to na njoj nije videlo. Samo dobar poznavalac konja, prema tome, mogao je već za nekoliko trenutaka da utvrdi sve njegove prednosti.

Čovek s belim šeširom upravi desnu ruku prema sivoj kobili.

— Koliko?

— Sto pedeset!

Flanagan se trže.

— Jeste li poludeli?

Ovens se nakašlja.

— Vi dolazite iz Teksasa, mister. Tamo su konji jevtini. Ali ovakvu životinju nigde nećete dobiti na poklon.

Flanagan prosikta:

— Ko traži poklon? Devedeset bez onih trideset!

Ovens odmahnu glavom.

— Možete uzeti svog konja, mister. Nemam razloga da poklanjam svoje konje. Niti to mogu. Već sam vam sa onih trideset dolara za vašeg konja učinio poklon. A sada još treba svog najboljeg konja da prodam u bescenje.

Flanagan priđe bliže trgovcu unoseći mu se u lice.

— Devedeset — rekao je pretećí polako.

Ovens proguta pljuvačku.

— Ne ide, mister. Konji su moj

jedini kapital. Siva kobila, brat bratu vredi sto osamdeset. I sami to znate.

Flanaganovo lice delovalo je kao maska. Samo mu je podbradak zaigrao, dok je procedio:

— Dobro, pošaljite mi tih trideset dolara preko u hotel. Kupiću konja na nekom drugom mestu.

Zatim se okrete i pođe prema kapiji.

Pat Ovens doviknu za njim:

— Vaše ime, mister...

Teksašanin zastade, a onda se lagano okrete prema konjušaru.

— Flanagan, Hal Flanagan iz Panhandla.

Patrik Ovens se ukočio kao okamenjen. Piljio netremice u beli revolverašev šešir.

Flanagan? Hal Flanagan? Pa to je onaj čuveni revolveraš iz Teksasa koji je preko u Vičiti likvidirao opasnog Blesdejla! Blesdejla koga je gonilo pola eskadrona plavokaputaša mesecima bez uspeha. Isti onaj Hal Flanagan koji je pre nekoliko meseci u Santa Feu ubio Kapa Ronija?

Čovek s belim šeširom! Trgovcu puče pred očima. Čovek s belim šeširom, baš tako su ga u novinskim člancima i opisivali!

Pat Ovens se bojažljivo nakašlja pa onda reče spremno:

— U redu je, mister Flanagan. Devedeset dolara!

Ubica se lagano vrati, skide sedlo sa svog konja, šutnu nemilosrdno iscrpljenu životinju, koja bolno zarza, pa položi sedlo na sivu kobilu. Najzad isplati trgovcu, koji je drhtao kao prut, devedeset dolara, vinu se u sedlo i odjaha.

Kada je jadni Pat Ovens malo pribrao i pojurio prema kapiji, video je Teksašanina kako jaši daleko gore uz ulicu.

•

Pilana. Džima Čestertona nalazila se na kraju grada. Sastojala se od pet velikih građevina. U pilani je bilo zaposleno mnogo radnika.

Flanagan pogleda ispitivački na zgrade za koje mu je jedna od prolaznica rekla da pripadaju Čestertonovoj pilani.

Bio je to kratak pogled. I ravnodušan, iako je vlasniku tih kuća trebalo da oduzme život.

Zatim se okrenuo i vratio u grad. Iznajmio je sobu u hotelu Lija Brajtona.

Plavi momak je od straha gotovo ispustio pero i ubrljao mastilom knjigu gostiju, kada je video ime koje je bilo upisano. Stajao je sasvim jasno i čitko, ispisano krupnim slovima: Hal Flanagan iz Panhandla, Teksas.

— Pobrinite se za mog konja! — doviknuo je revolveraš momku.

— Da, mister Flanagan! Naravno!

Dok se revolveraš sručio na stolicu u svojoj sobi i pružio umorne noge u prašnjavim čizmama, vest se proširila gradom kao požar: Hal Flanagan je ovde! Veliki Hal Flanagan iz Teksasa! Stanuje u Brajtonovom hotelu.

I on sam je znao da će tako biti. Stvari su morale da se tako odvijaju, to je bio sastavni deo njegovog plana i posla. Ono što je

svuda oko sebe video bilo je samo i jedino — strah. On će se tokom noći duboko usaditi u srca svih stanovnika. Među njima se nalazio i čovek čije su ime već sada svi znali. Oni koji za njega do sada nisu čuli — čuće, a u rano jutro će ga i videti. Bio je to čovek koji je stekao ime zahvaljujući svom koltu. Revolveraš. Čovek koji je živeo od toga što je brže pucao od onih, koje je trebalo da ubije.

Jedno čudno, duboko ukorenjeno shvatanje postalo je nepisani zakon koji je dozvoljavao ovakvom čoveku da nesmetano dela. Shvatanje koje je pripadalo srednjevekovnom mračnjaštvu:

Kada je revolveraš naumio nekoga da ubije, izazvao bi ga na dvoboj. Taj izazov sastojao se iz jednog jedinog uzvika: Izvuci oružje! Ukoliko bi taj drugi izvukao revolver da bi se odbranio, revolveraš bi povukao obarač pre nego njegov protivnik. Vremenski razmak, taj trenutak, delić sekunde, bio je jedini rizik. Ako bi se našao neko ko bi brže izvukao oružje i još pri tom pogodio, time bi život revolveraša bio okončan. Tako su revolveraši najčešće i završavali.

Upravo ono što je bilo najbesmislenije u tim, tako zvanim dvobojima, bila je činjenica, da revolveraš koji je zapravo i živeo jedino od ubijanja, nije bio optuživan za ubistvo čoveka koga je svesno i s predumišljajem jednostavno — ubio.

Na žalost, to je bio nepisani zakon koji je veoma poštovan. Ma koliko svi bili sigurni da se radi o zločinu, niko nije imao pravo da ga smatra prekršiocem zakona, niti da s njim postupa kao sa zločincem. To duboko ukorenjeno shvatanje, koje se graničilo s ludošću, stajalo je mnoge vredne ljude na starom zapadu, glave.

Postojala je ipak izvesna šansa da se izazvani spase. Mogao je da ostavi kolt u opasaču, da ga ne izvuče. Ali, šta bi se onda dogodilo? U zemlji gde je revolver deo čoveka, kao i sedlo? Od toga se ljudi ovde gotovo nikad nisu odvajali. Bio bi osramoćen, uništen, onemogućen — a pritom ni revolveraš nije lako odustajao. sledio ga je, vređao, izazivao, sve dok nesrećnik ne bi izgubio kontrolu i mašio se oružja. Tada bi, u takvom stanju, još sigurnije postao žrtva podlog ubice.

Dešavalo se češće da revolveraš dođe u grad. Uvek je bilo ljudi koji su plaćali profesionalne ubice da uklone nekog ko im je smetao ili kome su hteli da se osvete. Međutim, u malom gradu Misuriju, Joplinu, još nikada se nije pojavio čovek, koji bi nosio tako ozloglašeno ime kao Hal Flanagan iz Teksasa.

Sve se odvijalo po planu!

Dok je Flanagan čvrsto i mirno spavao u svom krevetu, strah je prosto proždirao grad, uvlačeći se u sve kuće. Strah, nemir i nesanica! Pitanja su se redala.

Ko ga je najmio?

Za koga?

Za mene?

Tri jeziva pitanja, od kojih je treće bilo najstrašnije.

Zar nije svako, koji se u ovom gradu na zapadu borio za svoj

opstanak, nekada, možda i veoma davno, učinio nešto zbog čega bi mogao da očekuje revolveraša.

Ako ne baš svi, ali većina jeste.

Vremena su bila teška, a zemlja divlja, pa se ni život nije mogao održati, niti se moglo opstati mirno bez trzavica i...

Kod svakog čoveka, gotovo kod svakoga, postojala je neka tačka, nešto što bi rado izbrisao iz sećanja. Naročito u ovom trenutku! U ovoj noći!

Stvari koje su davno predate zaboravu, iznenada su se povampirile.

Ko ga šalje meni?

I odjednom su mnogi našli nekog kome bi mogli da pripišu da je poslao revolveraša da baš njih ubije.

Samo jedan čovek u ovom gradu pošao je bezbrižno na počinak. Bio je to sedokosi vlasnik pilane, Džim Česterton.

Bio je jedini koga nisu morile brige — nikada nikome nije ništa na žao učinio. Znao je to sasvim pouzdano.

Česterton je legao umoran od napornog rada i ustao u rano jutro svež i vedar.

Kada je u sedam sati ušao u dvorište, gde su njegovi radnici već poslovali, ugledao je nekog čoveka s belim šeširom kako ujahuje kroz kapiju.

Mnoge oči ispratile su pogledom revolveraša kada je u to rano jutro prošao glavnom ulicom.

Radnici u pilani ustuknuli su kada su ga ugledali.

Džim Česterton podiže obrve. U tom trenutku mu je palo na pamet ono što mu je sinoć pričao Greg Faler: neki poznati revolveraš je došao u grad. Nosi beli šešir...

Česterton priđe bliže.

Stranac kliznu iz sedla, izmače se dva koraka u stranu i stade. Činio je to tako hladno i mirno, kao da to svakodnevno čini. Ruke u obaveznim kožnim rukavicama stajale su mu kraj revolvera.

— Česterton! — odjeknu dvorištem.

Sedokosi čovek zastade. Revolveraš nagnu malo glavu.

— Džime Česterton, ja sam Hal Flanagan iz Teksasa!

Vlasnik pilane progovori:

— Da, mister Flanagan! Šta želite?

Rezak smeh odjeknu dvorištem. Revolveraš zabaci glavu.

— Došao sam ovamo zbog tebe, Česterton!

Radnici su stajali kao ukopani. Niko se nije pomerio.

Česterton pođe još nekoliko koraka lagano napred.

— Stoj! — doviknu ubica.

Čovek zastade, smušeno.

— Ne razumem, šta hoćete od mene?

Potpuna bezazlenost starog čoveka kao da je razdraživala Flanagana. Uzviknuo je:

— Izvuci svoj kolt, Česterton!

Vlasnik pilane obrisa desnicom mokro čelo. Ništa doista nije mogao da shvati. Šta je ovaj čovek tražio kod njega, koji nikada nije imao neprijatelja, niti je bilo kome učinio nešto nažao?

Šta se sve to dešava, uopšte?

Tu, na svega devet jardi rastojanja, stajao je čovek s belim šeširom, surovih sivih očiju i bleda lica. Izazivao je: povuci kolt, Česterton!

Stari čovek je teško disao. Videlo se kako mu se grudi dižu i spuštaju.

— Ja... ja nemam revolver kod sebe — procedio je jedva čujno.

Na to Flanagan izvuče iz opasača levi kolt, podiže ga uperi u mali prozor, udaljen petnaest jardi i opomenu:

— Pazi, Česterton!

Pucanj odjeknu. Staklo se rasu u stotinu parčića.

Česterton nije shvatao. Teksašanin mu dobaci revolver.

— Unutra ima još četiri metka! Kolt je ispravan, kao što si video. Podigni ga sa zemlje.

Vlasnik pilane je buljio u revolveraša kao omađijan. Zatim je bacio pogled na kolt.

— Podigni ga! — doviknu Flanagan još jednom.

Česterton je i dalje buljio u oružje.

— Treba da ga podigneš! — vikao je Flanagan.

Stari čovek oseti kako mu se znoj sliva niz leđa. Noge su mu drhtale, tako da mu se činilo da mu tle izmiče pod nogama.

Kao u transu sagnuo se i podigao teški revolver.

— Pogledaj da li je napunjen!

Česterton je mehanički sledio nalog. Okrenuo je magacin i kontrolisao. Videlo se da to čini veoma nespretno.

— Spusti ruku tako da cev bude uperena u zemlju! — naredi Teksašanin.

Česterton izvrši naređenje.

Malo oštroumniji i iskusniji posmatrač mogao je lako, po načinu na koji je Flanagan izdavao naređenja zaključiti, da je navikao na ovakve stvari. Sigurno je i pre Čestertona bilo ljudi koji su to isto morali da čine, jer nisu nosili sobom kolt, niti su bili naročito spretni u rukovanju oružjem.

Sada je na redu bio pedesetdevetogodišnji vlasnik pilane, sedi Džim Česterton. Potpuno smušen, ne shvatajući šta se dešava, niti šta ga pokreće, podigao je glavu i pogledao revolveraša. Oči su mu bile iskolačene, a usta poluotvorena. Celo telo mu je bilo u goloj vodi.

— Ti imaš prednost! — doviknu Teksašanin. — Treba samo da podigneš kolt i opališ. Ja tek treba da ga izvlačim.

Meri! prolete Čestertonu kroz glavu. Meri! Ona sedi u kući iza radionice i ne sluti šta se ovde dešava. Nema pojma ni o čemu. Sigurno u kuhinji priprema salatu za ručak. Za to vreme ću ja verovatno ležati ovde u prašini sa komadom usijanog olova u grudima.

— Mister!

— Flanagan! — dodade revolveraš osorno. — Šta sad još?

— Mister Flanagan! — mucao je Česterton. — Ja sve ovo ne razumem! Šta to treba da znači? Valjda sve ovo ne mislite ozbiljno?

— To je smrtonosna istina, Česterton.

— Kako to govorite sa mnom? Nikad vam ništa nisam učinio, da

biste imali pravo da sa mnom tako prezrivo govorite. Znači, vi ste čovek koga neko šalje ovamo. Ja ne mogu da pretpostavim ko bi to mogao da bude.

Česterton je jedva disao. Osećao je kako mu srce divlje kuca u grudima i kako mu u slepoočnicama bije desetine maljeva gledajući hladne revolveraševe oči pred sobom. Samo da mu glava ostane bistra. Samo ga to može spasti od ovog profesionalnog ubice. Ovde inače nije bilo čoveka koji bi mu stao uz rame.

„Džek, da!" Za trenutak se stari čovek setio svog sina Džeka koje pre pet godina pao u borbi protiv severa. U velikom ratu. Ah, Džek je bio visok, jak čovek i sigurno se ne bi ni trenutka kolebao da brani svog oca od ovakvog podivljalog tipa.

— Ja ću viknuti: potegni! Tada ćeš podići svoj kolt i pucati, Česterton.

Vlasnik pilane učini još jedan besmislen i bespomoćan korak napred. Njegovi poslednji trenuci su počeli, osećao je to. Iznenada mu je bilo jasno da mu se život bliži kraju i to munjevito. To mu se čvrsto i jasno urezalo u svest.

Hiljade ludih misli proletelo mu je kroz glavu. Mora da padne mrak, noć, da me ne bi video. Mora sevnuti munja, grom iz vedra neba i ukloniti ovo strašno priviđenje. Šerif mora da dođe i...

Šerif!!!

Poslednja nada u spas! Česterton se okrete na stranu, u pravcu gde su kraj kapije sa bledim opuštenim licima stajali njegovi radnici.

— Dovedite šerifa! Brzo, dovedite šerifa!

Niko se od ljudi ne pomeri. Nisu bili ni heroji ni samoubice. Svi su kod kuće imali porodice — decu.

Naravno, među njima nije bilo nikog koji je svom gazdi želeo zlo. Naprotiv, među njima nije bilo ni jednog ko nije Čestertonu dugovao zahvalnost. Gazda je bio redak čovek i oberučke pomagao gde god je to mogao. Tu se ništa nije moglo reći.

Ali zbog čega je došao taj revolveraš iz Teksasa? Ko ga je poslao?

Mora da ipak postoji negde neki čovek, koji gazdi nije mislio dobro, koji ga je mrzeo i želeo njegovu smrt. Čak je tu smrt veoma želeo, kada je poslao ovamo tako slavnog revolveraša kao što je to bio Hal Flanagan.

Znači da je u životu Džima Čestertona postojala ipak neka mračna tačka.

Mora da je tako!

Jasno je da Teksašanin nije posegao ovamo iz čiste želje da ubija i odabrao baš Čestertona. Jasno je i to da se ne može ni pomisliti o ogledanju u veštini rukovanja koltom. Stari vlasnik pilane nije bio nekakav strelac. To su svi znali.

Ali sada, u ovim gorkim trenucima, svi su zaboravili da im je on bio dobročinitelj, taj nesrećni čovek koji je tu stajao oznojen i bled i dozivao šerifa u pomoć.

Čovek koji je u najvećoj nevolji i krajnjoj nuždi molio za pomoć.

Ljudi su se mučili da gledaju

mimo njega, u zemlju, u tvrdu ugaženu zemlju dvorišta.

U ovim poslednjim trenucima Džim Česterton je bio najusamljeniji čovek na svetu.

Posmatrao je svoje ljude poluotvorenih usana i staklastog pogleda.

Nije više izustio ni reč. Znači, svi su ga napustili.

Bio je to surovi glas Hala Flanagana, koji je nesrećnog čoveka trgnuo iz stanja ošamućenosti i vratio ga u surovu stvarnost.

— Česterton, pogledaj ovamo! Ovde stojim!

Tada se nesrećni čovek bele kose okrete prema izazivaču.

— Ja... ne mogu... ja... ne... — mucao je.

Niko nije razumeo šta je hteo da kaže. Bilo je to neko čudno mucanje, iskidani krik.

— Stoj, gde si, Česterton! Ja stojim ovde! Nemoj da činiš ništa što nije fer. Nikakav sumnjiv pokret. Ovo je dvoboj!

Čestertonu glava pade na grudi. Bio je beo kao kreda. Glava kao da ga je vukla nekud dole. U ušima mu je grmelo i šumelo, a srce divlje tuklo.

— Povuci! — zaurla Teksašanin u tom presudnom trenutku.

Ljudi na kapiji posmatrali su netremice čoveka koji je do pre nekoliko trenutaka bio njihov uvaženi gazda, koji im je značio život, sreću i sigurnost. Neki među radnicima, pre svega oni mlađi, smatrali su sada da se on poneo kao prava kukavica.

Nisu ni slutili šta se zbiva sa ovim nesrećnim čovekom, koji jedva da je nekoliko puta u toku celog svog života držao oružje u rukama.

Niko ništa nije slutio.

Tog trenutka jedan sedokosi čovek se odvoji samo korak od kapije i zabaci glavu. Lice mu je bilo kao pepeo.

— Flanagan! — uzviknuo je promuklo. — Pustite ga molim vas...

Tada se dogodilo nešto neočekivano.

Džim Česterton se sruči prvo na kolena, a onda pade ničice udarivši licem o zemlju.

Revolver Hala Flanagana mu je još uvek bio u ruci, držao je prste grčevito stisnute za oružje.

U dvorištu je vladala grobna tišina.

Posle nekoliko trenutaka sedokosi čovek, koji je molio za svog gazdu, pođe napred.

— Stoj! Kuda ćeš? — zaurla Flanagan.

Ali stari Džoe Kramer nije obraćao više pažnju na Teksašanina. Nastavio je dalje. To mu je donelo veliko poštovanje svih radnika. Nikada nisu zaboravili kako se stari Kramer poneo.

Ovaj je išao polako prema starom gazdi, koji je nepomično ležao u prašini, kleknuo kraj njega, okrenuo ga na leđa i zagledao mu se u lice. Stajao je tako samo nekoliko sekundi. Zatim se opet podigao, bacio prema Teksašaninu pogled pun mržnje, a zatim se obratio radnicima:

— On je mrtav!

Bile su to samo tri reči. Ali su pogodile kao tri topovska hica.

Sada se i Hal Flanagan pokrenuo. Prišao je bliže i zastao kraj nepomičnog Čestertonovog tela. Bacio je letimičan pogled na njegovo lice. Zatim se sagnuo, istrgnuo zverskim pokretom iz ukočene ruke svoj revolver i vratio ga u opasač. Onda se uputio prema svom konju. Čudnim, oštrim pokretom, popeo se u sedlo i odjahao iz dvorišta. Jedva da je prošlo desetak minuta od kako je došao. Pa ipak se u međuvremenu dogodila tragedija. Džim Česterton je bio mrtav. Njegovo srce je otkazalo i tako uštedelo metak, koji mu je ovaj okoreli plaćeni ubica iz Teksasa namenio.

Iza revolveraša ostala je pustoš. Ljudi su stajali užasnuti. Mnogi od njih su u ovim minutima preživeli najstrašnije i najružnije trenutke u životu.

Pa ipak, bila je to samo karika u lancu nedela onoga što je plaćeni ubica već ostavio za sobom.

Kada je stigao na ulicu, okrenuvši svoja široka leđa, dvorištu pilane, poskoči jedan riđokosi momak, istrže svoj kolt... i oseti žilavu pesnicu Džoa Kramera koja mu je izbila oružje iz ruku.

— Sada više ne, Tim! Sada je prekasno...

* * *

Teksašanin je napustio grad.

Nije mario za to, što je njegovo ime od ovog trenutka postalo još ozloglašenije, što je njegov lik obojen još za nijansu mračnijom bojom.

Kao uragan, vest se pronela celim krajem. Iz Jopline u svim pravcima, i jasno, stigla i do malog grada u Misuriju — Lamara.

U velikom salonu jedne divne, prilično nove kuće, koja se nalazila u glavnoj ulici Lamara, sedeo je krupan čovek, crvena lica i žabljih očiju za pisaćim stolom.

Ruke, debele i negovane počivale su na stolu, dok mu je pogled bio prikovan za novine.

Crna slova igrala su mu pred očima. Stajalo je jasno i razgovetno: vlasnik pilane Česterton u dvoboju sa Halom Flanaganom poginuo!

Holiok se zavalio u kožnu naslonjaču, uzeo veliku, bledožutu cigaru, zapalio je i počeo da odbija krupne oblake duvanskog dima u pravcu tavanice.

Bio je znači mrtav, taj protivnik, neprijatelj! Čovek koji je hteo da mu stavi omču na vrat, to jest da mu traži povraćaj duga.

Ed Holiok nije ni za trenutak pomislio da Česterton do tada nije ničim pomenuo dug. Nikada ga nije podsetio na novac.

Sada je mrtav, a sa njim i dug!

Holiok protrlja nadlanicom bradu i na licu mu zaigra osmeh. Likovao je.

Dobro raspoložen, ustao je, uzeo iz hodnika svoj luksuzni šešir i uputio se napolje.

U susret mu je nailazila mlada žena, lepa kao slika. Imala je na sebi ružičastu haljinu, koja se od struka širila i u krupnim naborima dosezala do zemlje. Na glavi je nosila odgovarajući šeširić, što je još više isticalo njeno lutkasto, dečje lice. No, ono je samo izgle-

dalo dečje. Kada se posmatrala iz neposredne blizine, dve karakteristične linije oko usana i leden pogled videli su se sasvim jasno.

Holiok je stajao kao očaran i gledao svoju mladu ženu.

— Dženi, zlato moje, anđele, već si se vratila? Da li je tvojoj majci bolje?

— Nešto bolje — odgovori žena čudnim, hrapavim glasom i prođe pored muža.

Drvarski trgovac je gledao zaljubljeno za njom. Zatim je uvukao palčeve u prsluk boje limuna i prešao preko prostranog trema a zatim sišao niz stepenice. Iznenada zastade.

Preko, ispred maršalske kancelarije, stajao je visok, crnokos čovek, širokih ramena, uzanih bedara i tamnog. ozbiljnog lica. Nosio je belu košulju, somotsku kravatu, crni kaput i farmerke preko visokih čizama.

Na levoj strani kaputa nalazila se zvezda na srebrnom krugu.

Taj mladi čovek bio je mladi pomoćnik maršala, Vajat Erp. Pre izvesnog vremena postavljen je na tu dužnost. Njegov otac je severno od grada imao malu farmu na kojoj su tri brata Erp radila.

Holiok je osećao pogled tih tamnoplavih očiju na svom licu. Iznenada je postao svestan da mu taj pogled uliva strah. Bio je svestan da ne podnosi tog mladog policijskog službenika još od onog dana kako ga je sprečio da u pilani pretuče jednog Crnca radnika.

Holiok se baš nije osećao prijatno od tog pogleda. Zašto ga taj momak tako čudno posmatra? Šta hoće? Tada se drvarski trgovac seti Džima Čestertona, prijatelja, koga je po njegovom nalogu ubio revolveraš iz Teksasa.

Ubio?

Ko bi to nazvao ubistvom? Bio je to fer dvoboj. Naravno, fer. Nikada mu neće niko moći da kaže da je on kriv za Čestertonovu smrt!

Ali tu je još bio revolveraš! On je bio upućen u sve. Čak je saznao i razlog zbog koga je Česterton morao da umre.

Holiok je još uvek osećao na sebi pogled Vajata Erpa. Ne, ne sme da skloni pogled, niti da se napravi lud i ode. Suviše je bio lukav taj Ed Holiok. Nije bio lud, ni nepromišljen, da bez potrebe kvari odnose s policijom. Najzad, ukoliko bi poremetio odnose sa policijom, to bi samo moglo da mu škodi.

Zbog toga Holiok poče da zviždući i uputi se preko ulice. Išao je pravo prema Vajatu Erpu.

Ispred stepeništa, koje je vodilo na uzani trem maršalske kancelarije, zastade i reče, ne vadeći cigaru iz usta:

— Kako ste, Vajat?

Maršalov pomoćnik je stajao kao kip.

— Hvala, dobro! — rekao je poluglasno.

Osećanje koje ga je obuzimalo, dok je hvatao Erpov pogled na sebi, bilo je do te mere neprijatno, da Holiok nije izdržao, nego se okrenuo i pošao natrag prema svojoj kući.

Kada se nalazio na pola puta,

dopro je do njega dubok Vajatov glas:

— Jeste li već čuli da je vaš prijatelj Česterton iz Joplina mrtav?

Holiok zastade kao ukopan.

Da to policijsko njuškalo ne zna slučajno nešto...? Isključeno. Bila je to čista slučajnost, to što je pitao za Čestertona. Konačno, dosta ljudi u Lamaru je znalo da je poznavao Čestertona. Poslednjih pet godina su se nekoliko puta uzajamno posećivali. Sasvim je jasno da je bogati vlasnik pilane, Česterton, koji je u mali grad Lamar došao u elegantnoj kočiji, pao ljudima u oči.

— Da, znam za to! — uzvrati trgovac muklo. — Hal Flanagan ga je ubio u dvoboju.

Vajat Erp izvuče iz džepa jednu od svojih crnih cigara, kresnu šibicu o zid i reče:

— Nije ubijen.

Holiok se naglo okrete. Piljio je u Erpa razrogačenih očiju.

— Šta to govorite? — procedio je.

Vajatovo lice kao da se za trenutak izgubilo u oblaku dima.

Na to Holiok pojuri prema tremu maršalske kancelarije.

— Šta ste rekli Erp, nije mrtav?

Trgovac oseti kako mu se dlanovi znoje. Graške znoja izbile su mu i po čelu.

Česterton nije mrtav?

Znači sve ovo nije istina! Vest u novinama je bila bedna, masna laž!

— Ali... — mucao je debeli trgovac, teško dišući. — Kako je to moguće? Levu ruku je pri tom stavio na grudi.

— Izgleda da ste se gotovo uplašili toga da bi mogao biti živ, — reče Vajat poluglasno.

Holiok naglo trže glavu.

— Šta sad to treba da znači? — žustro i osorno reče trgovac — Šta ste time mislili, Erp?!

Vajat se ležerno nasloni na ogradu trema.

— Možete biti mirni, Česterton je mrtav.

— Ali sada ste upravo rekli...

— Rekao sam: nije ubijen! — prekide ga Vajat.

— Doista vas ne razumem, Erp. Šta je zapravo istina? Mrtav je, ili...

— Da! Udarila ga je srčana kap kada je pred sobom ugledao Flanagana sa uperenim revolverom!

— Ah! — Holiok je nekoliko puta klimnuo glavom, ne zatvarajući usta. Najednom mu sinu paklena ideja.

— Pa ipak je to ubistvo! Zar ne? To mora da bude kažnjeno. Flanagan je starog čoveka smrtno uplašio. On je dakle kriv za njegovu smrt. Zbog toga treba da bude kažnjen. Treba ga obesiti, zar ne?

Lice drvarskog trgovca bilo je purpurno crveno, dok su mu na slepoočnicama iskočile plave žile.

— Treba obesiti tog ubicu! Obesiti!

Potrčao je preko ulice i uputio se pravo u salun kod „Malog Džoa".

Bilo je još rano pre podne. Uprkos tome, u lokalu je već bilo dosta ljudi udubljenih u kocku.

Holiok se ustremi na šank.

— Jednu flašu!

Pre nego što je sasuo u grlo punu čašu, zastao je za delić sekunde i pomislio na Dženi. Obećao joj je da neće više piti. Ali sada je morao da pogazi to obećanje. Dogodilo se nešto što ga je potpuno omelo. Džim Česterton je umro od srčane kapi!

Flanagan ga nije ustrelio.

Taj ubica je znao za dug, znao je da on Čestertonu duguje dvanaest hiljada dolara.

Sada će doći u Lamar po ostalih pet stotina dolara i tražiti ih radi naplate za obavljen posao.

Holiok sruči sadržaj čaše u grlo. Žestoko piće peklo mu je ždrelo. Sledeća čaša mu je bolje prijala. Uskoro je flaša do pola bila ispražnjena.

Trgovac je tupim pogledom posmatrao ljude oko sebe.

— Doći će i tražiti novac, — mrmljao je Holiok sebi u bradu. Ali, neće ga dobiti. Džim nije umro od njegovog zrna!

Kada je Holiok posle jednog sata napustio salun, pomoćnik maršala još uvek se nalazio na tremu i gledao preko.

Drvarski trgovac je pošao nesigurnim korakom niz glavnu ulicu i zaustavio se ispred stepenica koje su vodile na trem maršalske kancelarije, gde je stajao Vajat Erp.

— Slušajte, Erp! Zašto tako buljite u mene? Dakle? Šta to treba da znači? Ja to ne podnosim, nemojte to da zaboravite. Ja sam ugledan trgovac i nije mi potrebno da podnosim da neko tako pilji u mene, je li vam jasno? Naročito ne volim da to čini neki mali pomoćnik maršala. Je li jasno?

Vajat Erp nije ni trepnuo.

— Ja to neću da dozvolim! — vikao je drvarski trgovac, pijanim, pretećim glasom. — Zapamtite to! Vi niste čovek pred kojim ja treba da strahujem! Ja... ja se uopšte nikoga ne bojim. Niti od Čestertona ni od Hala Flanagana! Ni od...

Holiok prevrte oči. Razmišljao je nekoliko trenutaka.

Prokletstvo! Šta mu bi da govori takve gluposti? Samo još može da navuče neprilike na vrat.

— Idite kući, mister Holiok, — rekao je Vajat Erp. — Mislim da će to biti najbolje.

Trgovca je obuzeo bes. Potrčao je uz stepenice i stao ispred Erpa, pogledavši ga s mržnjom.

— Ostavite me na miru, Erp! Razumete li? Treba da me ostavite na miru, prokleti mali činovničiću! Otkud vama uopšte ta zvezda na grudima? Trebalo je da sedite kod kuće i brinete se o živini na imanju svog oca!

Čak ni posle ovih napada i uvredljivih reči na licu Vajata Erpa nije zaigrao ni jedan nerv.

— Idite kući! — rekao je mirno.

Holiok podiže ruku.

— Ići ću kući onda kada to meni bude odgovaralo, prokleto policijsko pseto!

Trgovac nije primetio da se preko na njegovoj kući otvaraju vrata, niti da ga njegova mlada žena, Dženi, gleda užasnuta. Nije primetio ni kada je došla preko ulice

i stala iza njega. Samo je odjednom čuo njen glas i osetio njenu ruku na svojoj mišici.

— Ed, hajde kući!

Iznenađen, okrenuo se prema ženi.

— Ah, to si ti zlato! Šta tražiš ovde?

— Hajde kući, Ed!

Holiok podiže glavu i pokaza pogledom na Vajata Erpa.

— Hej, jesi li čula, Dženi, šta je rekao? Uvredio me je, taj prokleti momak! Rekao sam mu da bi bilo bolje da se brine o kokoškama svog oca!

— Ed, kako možeš tako da vređaš mister Erpa? Izvinite, molim vas, ali on...

Vajat odmahnu glavom.

— Ništa, madam. Ja od toga nisam ni polovinu slušao, poznajemo se dobro.

Holiok se istrže od žene.

— Ah, poznaješ me? Kako me to poznaješ. Šta sam ja to uradio da me tako važan policajac poznaje? Česterton, Česterton...

Drvarski trgovac obrisa oznojeno čelo, dok su mu noge otkazivale poslušnost. Povodio se. Ponovo je zabacio glavu.

— U svakom slučaju nemaš prava da me vređaš, prokleto policijsko njuškalo!

Izbezumljena žena gledala je čas jednog, čas drugog. Onda se obratila Erpu mucajući:

— Oprostite, molim vas!

Holiok zaurla:

— Šta da oprosti? Tebi da oprosti? Hej, šta to znači? Ja to ne razumem! — Zatim se izmače korak u nazad — To jest, razumem dobro. On ti se dopada, zar ne? Taj mladi momak. Visok je, ima široka ramena i kosu na glavi.

Govoreći to, pijani trgovac zavitla svoj skupi, luksuzni šešir u prašinu.

— Pogledaj samo, ha! Ja nemam kosu — ali ja sam Ed Holiok, a on je kukavni činovnićić!

Dženi ga je gledala okamenjena od užasa i stida.

— Da, on ti se sviđa! Odavno sam primetio da piljiš u njega. Prokleta zmijo. Uvek kada nailazi u kancelariju ti stojiš iza zavese. Bedna dušo...

Mlada žena se okrete i otrča prema kući svog oca.

Pripiti drvarski trgovac je tog trenutka izgubio ženu.

Vajat ga je i dalje mirno posmatrao.

— To ste divno izveli, mister Holiok. Doista divno, mora vam se priznati. A sada, idite najzad kući ili ću vas staviti u ćeliju i držati tamo dogod se ne istreznite!

Holiok se trže kao da ga je kobra ujela.

— Šta... šta to? Šta si rekao? Hoćeš da me zatvoriš?

Govoreći to, mašio se rukom prema kaputu, to jest, malom koltu koji se nalazio u jednom, za to specijalno sašivenom džepu.

Pomoćnik maršala ga hladno preseče pogledom.

— Ostavite taj kolt u džepu, mister Holiok. Idite već jednom!

Holiok izmače još jedan korak. Trgao je ruku iz džepa u kojoj se nalazio srebrom okovani revolver.

— Ukloniću te, Erp! Jednostavno ukloniti. Kao što to Flanagan čini. Pazi!

Podigao je kolt i ugledao mirne, ledene Vajatove oči.

— U redu... Znam da nisam revolveraš. Sigurno je da nisam. Ali ako hoću da uništim... uništavam ga, ha, ha, ha!

Smejao se glupo, misleći u sebi da o tome više ne sme da govori.

Samo je preteći zamahnuo rukom, okrenuo se i oteturao prema svojoj kući.

•

Dženi se nije vratila.

Uveče, kada se prilično istreznio, Holiok se probudio iz teškog sna i pohitao prema kući Kola Valkera, predsednika opštine.

Stari čovek ga pogleda mrzovoljno.

— Gde je ona? — upitao je trgovac jedva čujno.

— Unutra, kod svoje majke. Ti znaš dobro, da je moja žena bolesna. Znaš to već danima i nijednom je nisi posetio.

Holiok pogleda smeteno svoga tasta. Predsednik opštine ga nije mario, to je bilo jasno. Za ljubav Dženinu prihvaćen je kao član porodice.

— Poneo si se krajnje nedolično — rekao je predsednik tiho. — Svi smo zbog tvojih postupaka postiđeni.

Trgovcu udari krv u glavu.

— Šta to znači: svi vi? Ti ne moraš da se stidiš zbog mene! Šta vi uopšte hoćete? Ja sam Dženi sve pružio! Čak sam platio svadbeni ručak...

Zbog te bezočne primedbe, stari Valker poblede kao krpa. Naglo je ustao iz naslonjače.

— Mister Holiok, molim vas da napustite moju kuću! — rekao je oštro.

Trgovac je smušeno gledao predsednika. Ponovo mu je njegova nekontrolisanost i usijana glava donela neprilike.

Na to se otvoriše vrata na jednoj od bočnih soba. Dženi je stajala na pragu.

Holiok je pogleda. Sva čežnja za mladom ženom buknu u njemu.

— Dženi! — promucao je.

— Idi! — uzvratila mu je hladno.

Holiok pođe nesigurno prema njoj. Ona ga je i dalje sekla pogledom.

— Idi! Ne dotiči me se! Gubi se, i nikad mi više ne dolazi na oči!

Lagano, kao hipnotisan, okrenuo se drvarski trgovac i pošao prema izlazu, teško vukući noge.

Napolju se u međuvremenu spustila noć.

Na glavnoj ulici je bilo tiho. Samo je ispred maršalske kancelarije gore fenjer i bacao svoju oskudnu svetlost na ulicu.

Preko, iz velikog „Istern" saluna, dopirala je prigušena muzika. Bio je to orkestar koji je vlasnik lokala pre nekoliko meseci najmio iz Sent Luisa. Taj orkestar je Holiok mrzeo, a Dženi toliko vo-

lela. Često je kao očarana sedela na prozoru i osluškivala. U tim trenucima Holiok je imao želju da je zadavi, jer mu je bilo jasno da je izgarala od želje da ode tamo i igra kao i sve njene vršnjakinje, mlade devojke.

U kući je vladala tišina. Stara kuvarica, Crnkinja odavno je otišla na spavanje, a dva momka, konjušari Džim i Fredi, najverovatnije su preko u salunu ljuštili karte.

Holiok se zavali u kožnu naslonjaču u dnevnoj sobi i zagleda se u pod. U mislima je još jednom pretresao događaje koji su se u toku dana odigrali. Bio je očajan.

Kako je samo mogao da se do te mere zaboravi? Prosto nije mogao ni sam da shvati.

U besu je uperio revolver na policijskog službenika, koji nije ni trepnuo. Ni trepnuo! Da li je bio tako siguran da može brže da potegne revolver, pre nego što je on mogao da povuče obarač. Sasvim sigurno, inače ne bi tako nemarno stajao. Mora da je vraški brz strelac, taj Vajat Erp? To se, uostalom, priča po gradu. Uopšte, sva ta braća Erp su žilavi momci i dobri strelci. Vajat je među njima najžešći. Do Lamara je stigla i ona priča iz Elsforta. Tamo je likvidirao obojicu braće Tompson i izašao na kraj sa čitavom gomilom pobesnelih kauboja. Takve stvari se brzo pročuju.

I on, trgovac drvetom, našao je baš da u njega uperi svoj revolver! Ludost.

Najradije bi samog sebe zbog toga išamarao.

Šta ga se konačno, uopšte tiče, taj Vajat Erp? Još gore je ono što je priredio Dženi. Osećao je u tom trenutku sa bolnom jasnoćom da je svoju ženu zauvek izgubio!

Ta misao tukla ga je u mozak, pritiskivala mu grudi i stvarala mučinu u želucu.

Kako je samo mogao tako neprocenjivu sreću da lakomisleno prokocka!

Iz mučnih misli trgla ga je lagana škripa vrata.

Holiok se okrete. Iza njega, na rastojanju od svega nekoliko koraka, stajao je čovek.

Hal Flanagan!

Trgovac se od užasa još dublje uvukao u naslonjaču i gledao u pridošlicu kao da je priviđenje.

Teksašanin stupi u sobu, vukući noge na kojima su zvečale mamuze.

— Evo me, Holiok — rekao je svojim praznim, šupljim glasom. Gde je novac?

Možda trgovac ne bi tako brzo poskočio iz naslonjače, da za sobom nije imao tako težak dan, pun uzbuđenja. Naglo se ispravio a u ruci mu se našao revolver. Čudan sjaj blistao mu je u očima.

Ali je i revolveraš imao kolt u ruci.

— Nemaš nikakvih šansi, Holiok! Ja ću pre povući obarač. Sam to znaš. Nego, bljuni pet stotina paketa!

Holiok je besno pogledao revolveraša.

— Ja sam danas ovaj kolt već uperio na jednog čoveka, Flanagan.

Taj čovek je maršal. On mi je ispričao o tebi i Čestertonu...

Flanagan se naglo pokrete i udarcem pesnice izbi trgovcu revolver iz ruke, koji s treskom pade na pod.

Holiok je drhtao celim telom.

— Šta si rekao? — prosikta Flanagan.

Trgovac, uprkos strahu, nije popuštao. U njegovom pacovskom mozgu rodila se nada na spas.

— Nestanite Flanagane, brzo! Gubite se što pre! Maršal je upućen u celu stvar.

Flanagan ga je gledao skupljenih očiju.

— Sediš na pogrešnom sedlu, Holiok. Ja uopšte nisam ispalio ni jedan metak.

— Znam! Česterton je umro od srčane kapi. Baš zbog toga i nemaš prava na novac. Budi zadovoljan što ti ne tražim natrag onih pet stotina dolara!

Revolveraš munjevito udari pesnicom trgovca po temenu. Ovaj smesta pade. Flanagan ga ponovo podiže, držeći ga čvrsto za kaput.

— Slušaj me dobro, — siktao je teško dišući. — Pare na sunce i to celih hiljadu!

Holiok otvori usta. Tanak mlaz krvi tekao mu je niz usnu.

— Hiljadu! — mucao je. — Jeste li poludeli?

Na to ga sledeći udarac pesnice baci na pod. Opet ga je revolveraš podigao.

— Naišao si na pogrešnog čoveka, Holiok. Hajde, hiljadu paketa na sunce. Ako potraje duže od pola minute, tražiću dve hiljade!

Holiok se malo pribrao.

U Flanaganovoj desnici blistao je kolt.

— Požuri Holiok, nemam mnogo vremena!

Na to se trgovac uputi kao pretučen pas četvoronoške prema ormanu. Nešto je čeprkao, a onda se naglo okrenuo.

Odjeknuo je pucanj. To jest izgledalo je kao jedan, a bila su dva. Obojica su pucali.

Holiok je imao veliki revolver sakriven u ormanu. Promašio je.

Međutim, Flanaganov hitac je pogodio cilj — trgovčevu desnu ruku.

Holiok je do te mere bio užasnut, da nije čak ni osećao bol. Ne shvatajući ništa, gledao je u svoju okrvavljenu ruku.

Teksašanin priđe i odgurnu nogom u drugi kraj sobe težak revolver, koji je ranjeni trgovac ispustio.

— Moj novac! — rekao je žustro.

— Nemam novca — promuca hrapavim glasom Holiok.

Na to revolveraš dokopa trgovca za jaku i poče zverski da ga šamara.

— Daj novac ovamo, burazeru, ili ću ti sve kosti polomiti!

Holiok je bio na ivici snage. Levom, zdravom rukom mašio se za džep i počeo da pretura po papirima.

U tom trenutku su se otvorila vrata na sobi.

U samim vratima stajao je visok tamnokosi čovek, sa zvezdom na grudima.

Flanagan je još uvek držao revolver u ruci.

— Vajat Erp! — vikao je Holiok. — Vajat Erp!

Maršalov pomoćnik je gledao čas jednog, čas drugog.

— Šta hoćeš ti? — upita revolveraš.

Vajat pođe korak napred.

Flanagan uperi u njega revolver.

— Stojte tu, gde ste! — prosiktao je.

Ali Vajat nije na to uopšte obraćao pažnju. Ledena hladnoća videla mu se u pogledu, koji je zaustavio na revolverašu. Kada je stigao do Teksašanina, istrgnuo mu je oružje iz ruke i zavrljačio ga u stranu.

— Hej! — urlao je Flanagan. — Jesi li poludeo?

— Šta se ovde dešava? — upita pomoćnik maršala mirno.

— Burazeru! — Flanagan spusti ruke na bedra. — Ja imam još jedan kolt u opasaču. Kada bi samo znao ko sam...

Na Vajatovom licu zaigra lak osmeh.

— Ti si Hal Flanagan — rekao je ravnodušno.

Teksašanin ustuknu.

Sada se Vajat nasmeja od sveg srca. Beli, krupni zubi mu zablistaše.

— Ostavi kolt u opasaču, Flanagan, s levom si suviše spor.

Čudan sjaj zablista u ubičinim očima. Ne bi trebalo da otrpi takvu uvredu. Spustio je levu na opasač i — ukočio se. Leva ruka policijskog službenika bila je već podignuta u visini Flanaganovih grudi, i to sa uperenim koltom.

— Čemu ta igrarija, Flanagan? Ja sam ti već rekao da nisi dovoljno brz s levom.

Bledo revolveraševo lice izgledalo je kao gipsana maska. Tek posle nekoliko sekundi progovorio je:

— Ko si ti?

Holiok iskoristi napetost. Priskočio je i uzviknuo:

— To je Vajat Erp, Flanagane. Ako ga do sada nisi poznavao, sada ćeš ga upoznati. On će izaći na kraj s tobom, kao što je izašao sa tebi sličnim u Elsfortu i u Salini!

Negde duboko u podsvesti revolveraša bilo je utisnuto to ime! Prokletstvo! Mora da ga je negde već čuo? Tako je! U Santa Feu su neki ljudi govorili o njemu.

— Nije loše, Erp — reče Flanagan sa kiselim osmehom. — Ali vrati mi onaj drugi kolt, pa možemo da igramo tu igru još jednom.

Vajat ubaci kolt u opasač jednim veštim saltom.

— Nemam ni vremena, ni volje, da se s tobom odmeravam, Teks! Nego, šta se ovde desilo?

— On mi je pretio, udario me i pucao na mene! — urlao je trgovac podižući svoju okrvavljenu ruku.

— Treba od njega da dobijem novac. Hiljadu dolara. — preseče ga revolveraš oštro.

— Laž! Podla laž! — vikao je Holiok. — Mister Erp, vi me poznajete...

— Da, poznajem vas — primeti Vajat ironično.

Međutim, Holiok se nije dao zbuniti.

— Vi znate da ja ovakvom čoveku ne mogu da dugujem novac!

— Hiljadu dolara — ponovi oštro Flanagan.

— Zašto?

— To vas se ne tiče! — doviknuo je Holiok Erpu.

Suviše kasno je shvatio da se tom rečenicom odao. Žustro je izvukao novčanik i pružio Teksašaninu svežanj novčanica.

— Evo novca, a sad nestanite!

Flanagan stavi novac u džep, ne brojeći ga, pođe prema uglu sobe gde se nalazio njegov kolt, podiže ga i stavi u opasač. Zatim se polako uputi prema vratima. Prolazeći pored Vajata Erpa rekao je pretećim glasom:

— Nas dvojica ćemo još razgovarati!

Vajat dokopa Teksašanina snažno levicom za jaku i povuče ga natrag. Stajali su licem u lice.

Vajat je bio za glavu viši od Flanagana. Nagnuo se i svojim plavim očima pogledao revolveraša.

— Nikakve prazne pretnje, Flanagan. Gledaj da se što pre izgubiš iz grada i da mi nikada više ne izađeš na oči.

Hal Flanagan je, međutim, bio momak premazan svim mastima. Srdit osmeh zaigra mu na licu.

— Šta hoćete, Erp? Ja ništa protivzakonito nisam počinio.

Holiok, koji je ponovo zaboravio na opreznost, zaurla:

— Ubio je Džima Čestertona! Njemu je mesto na vešalima. Sami ste to rekli, Erp!

Flanagan pogleda pomoćnika maršala.

— Tako, znači! Rekli ste da mi je mesto na vešalima? — upitao je napregnuto.

Nije imao sreće, jer čoveka koji je stajao pred njim izgleda ništa nije moglo da izbaci iz takta. Nemarno je odgovorio:

— Ja to, u stvari, nisam rekao, Teks. Uprkos tome, mišljenja sam da je mister Holiok izuzetno jednom u pravu.

Flanaganove oči se pretvoriše u uzani prorez.

— Znači tako?

— Da! — odgovori Vajat osorno.

Revolveraš se uputi prema vratima.

U glavi mu je dobovalo. Do sada u njegovom životu ničeg osim pucanja i ubijanja nije bilo. Nije bio dovoljno mudar da pređe preko ovog poraza, što bi za njega bilo daleko bolje.

— Erp! — siktao je. — Rekao sam da ćemo još razgovarati. Možeš biti siguran u to da ću održati reč!

Vajat se okrete prema njemu.

— Gubi se! — rekao je tiho. Ali u toj tiho izgovorenoj reči bilo je nečeg što Flanaganu nije promaklo. Sasvim iznenada osetio je jezu niz leđa.

Surovi revolveraš i beskrupulozni ubica Hal Flanagan se prvi put u svom životu našao pred čovekom koji je bio jači od njega. Ne samo fizički. To je Teksašanin osećao dobro. Sam pogled tih ledenih, plavih očiju, kao da ga je okivao. Nije znao da je u tom

trenutku osetio baš onu tajanstvenu i unutrašnju snagu Vajata Erpa, koja će postati legendarna.

Da li je to bio čovek koji je mogao da hipnotiše? Tri decenije kasnije mnogi ljudi su time razbijali glavu. Ali to nije činio čovek Flanaganovog kova. Bio je suviše površan i ograničen.

Prvi put u životu povukao se kao poraženi i to bez bitke. Brzim koracima otišao je niz hodnik. Odmah posle toga čula se lupa ulaznih vrata, a ni pola minuta kasnije, topot kopita.

Holiok je kao omađijan posmatrao maršalovog pomoćnika. Zatim mu pogled kliznu na okrvavljenu ruku.

— Moram odmah lekaru!

Požurio je i gotovo protrčao kraj Vajata. Ovaj je lagano krenuo za njim.

Kao veliki pas, koga je još veći nagnao u bekstvo, otišao je Teksašanin. Ali se kao pas ponovo vratio. I to posle svega nekoliko minuta.

Preko u „Istern" salunu je još uvek bilo živo. Muzika je treštala.

Flanagan dotera konja do prečke, kliznu iz sedla i stupi na trem. Pogledao je preko pomoćnih vrata u punu kafanu. Zatim povuče vrata i uđe u lokal. U uglu, za jednim stolom, sedela su samo dva čoveka. Flanagan prisede i mahnu kelneru.

— Jedan crveni kentaki — reče osorno.

— Flašu?

— Ne, čašu!

Kelner ga odmeri mrzovoljno.

— U redu, čašu!

Zatim dade znak ženi koja je stajala iza šanka, dovikujući:

— Ana, naprstak crvenog kentakija za džentlmena!

Rekao je tako glasno da su svi, uprkos žagoru i muzici čuli.

Flanagan dočepa kelnera za kecelju i grubo ga privuče.

— Hej, stara ispičuturo! Šta to znači?

Alan Drobni, kafedžija, zagleda se Teksašaninu u lice — i — užasnu.

— Ništa, mister — promucao je.

Flanagan ga privuče još bliže, a onda ga naglo odgurnu.

Kelner pade pljoštimice na pod. Našao se između nogu nekolicine kauboja, koji su sedeli za obližnjim stolom.

Tišina. Samo je muzika i dalje svirala. A onda se zaori podrugljivi smeh.

Jedan od kauboja, mršav, visok kao pritka i razrok, priđe i pogleda Teksašanina oštro.

— Hej, stranče, obriši mi čizme. Sada smrde na džibru.

Flanagan ustade. Isturio je levicu, a onda munjevito zamahnuo desnicom. Pesnica pogodi nezaštićenog čoveka u vrh brade. Dugonogi kauboj izgubi ravnotežu, zanese se i osta ležeći na podu.

Na to odmah pritrča plećati temeljni kauboj, koji je do tada stajao za šankom.

Flanagan ga dočeka spretno udarcima pesnice, koji ga odbaciše natrag. Bio je grogi, jer su ga udarci zakačili po uhu i bradi.

Teksašanin ledenim pogledom odmeri ostale goste.

— Još neko?

Jedan mršavi čovek, isturenih jagodica zabaci šešir na zatiljak.

— Vi ste baš žestok momak, mister!

— U pravu ste, — uzvrati Flanagan.

— Ovde smo nas devetorica. Došli smo zajedno s pašnjaka.

Teksašanin i ne trepnu.

— Ja ne brojim one golobrade, koji samo čeznu za tučama.

— Možda i ja ne marim tuče — reče mršavi kauboj, cereći se.

— Tvoja sreća.

— Možda ti čežneš za uncom usijanog olova, momak! — dodade kauboj, prestajući da se cereka.

— Tu želju su još neki momci pre tebe hteli da mi pripišu, žgoljavko!

Istog trenutka mršavi kauboj stade u raskorak, držeći ruke niz telo, blago savijene u laktovima. Ostali ljudi se izmakoše u stranu.

Prostor oko Flanagana za čas je ostao — brisan.

U to i orkestar prestade da svira. Pet mučnih sekundi trajala je ledena napetost u lokalu. Onda se bučno otvoriše pomoćna vrata. U njima je stajao visoki pomoćnik maršala — Vajat Erp.

— Flanagan! — doviknuo je odsečno.

Teksašanin se okrete. Vajat mu pođe u susret.

— Stoj! — urlao je revolveraš.

Ali je Vajat išao dalje napred.

— Prokletstvo! Rekao sam da staneš! To više ne čini sa mnom, Erp!

Vajat je išao uprkos opomeni.

— Stoj! — zaurla Teksašanin ponovo.

U to je Vajat već stajao pred njim. Široki obod njegovog crnog šešira bacao mu je na lice oštru senku.

— Hale Flanagan! Već sam ti rekao da se izgubiš odavde!

Hal Flanagan! Ime je odjeknulo lokalom i delovalo kao udarac malja.

Revolveraš je skupljenih očiju posmatrao pomoćnika maršala. Onda je podigao desnicu i protrljao bradu.

— U redu — procedio je ubica kroz zube. — Idem. Samo sam poručio jedan kentaki...

Vlasnica je hitala s čašom u ruci.

Flanagan je sasuo piće u usta, bacio novac na sto i uputio se prema izlazu.

Vajat je pošao za njim. Sačekao je da Teksašanin uzjaše konja i glavnom ulicom ode prema zapadu.

Dvojica ljudi koji su sa Flanaganom sedeli za istim stolom, pogledaše se značajno. Onda platiše račun i izađoše na trem.

— Šta misliš? — upita jedan od njih, visok, naočit, momak, prilično odrpan.

Drugi je bio nižeg rasta i imao majmunsko lice.

— Da... promrmljao je gledajući prema maršalskoj kancelariji. Video je kako Vajat Erp ulazi unutra. — Da, Bing, hajdemo za njim.

Visoki Bing Lug klimnu glavom, zakorači preko ograde i kliznu pravo u sedlo, pa potera konja niz glavnu ulicu. Stiv Hopkins, čovek s majmunskim licem ga je sledio.

*

Da je mladi pomoćnik maršala mogao da nasluti šta će se još ove noći dogoditi, bez reči bi ovu dvojicu strpao u ćeliju.

Ni Teksašanin Hal Flanagan nije imao pojma šta će ga te noći još da snađe.

Mrzovoljna lica terao je svog konja putem prema Čerokiju, pokušavajući da nešto nazre u pomrčini koja je bila gusta kao testo. Hteo je da odagna sliku, koja mu je stalno izlazila pred oči. Prodoran pogled Vajata Erpa.

Noć je bila teška i sparna. Flanagan nije imao nameru da dalje jaši. Kod jednog gustog šipraga zaustavio je konja, rasedlao ga, prostro ćebe na zemlju, legao, stavio ruke pod glavu i zagledao se u mračno nebo.

Međutim, revolveraš Hal Flanagan nije uživao u lepoti noći. U njegovoj glavi vrzmale su se osvetničke misli.

Sigurno, sada ima više novaca nego što je posao trebalo da mu donese, ali je u ovom gradu ostalo još nešto što je morao da uredi. Nešto, što mu nije davalo mira.

Vratiće se. On je sigurno još uvek u kancelariji. Otvoriće naglo vrata i ispaliti brzo dva hica. Možda će ljudi reći: to je učinio Flanagan!

Ali oni to moraju i da dokažu. Dobro je poznavao zakon, jer je celog svog života klizio po njegovoj ivici. Moraju da dokažu ubistvo. A da im to ne pođe za rukom za to će se sam pobrinuti. Uostalom, uživao je glas fer borca.

Po Flanaganovoj glavi rojile su se razne misli: tog čoveka jedva da neko poznaje. Ali, ako ga bude ostavio da živi, uskoro će ga ceo zapad poznavati.

Teksašanin je imao dobro oko za brze strelce. Video je kako čovek iz Misurija brzo poteže kolt levom rukom. Neshvatljivo je brz taj Vajat Erp. Sasvim je svejedno da li taj čovek može i desnom tako brzo da rukuje oružjem. U svakom slučaju bio je veoma opasan. To je Halu Flanaganu bilo jasno kao dan. On će postati veliki marsal, ili revolveraš izuzetnog formata. Oboje nije baš dobro. Opasan slavni maršal bio bi Flanaganu isto toliko neprijatan, koliko i dostojan rival.

Tim i takvim mislima bilo je ispunjeno Flanaganovo veče pod nebom Misurija, na samoj granici Kanzasa.

Da je čovek iz Panhandla slutio da će Vajat Erp — samo dve godine kasnije u velikom stočarskom centru Vičiti uspeti da obuzda ni manje ni više nego sedamdeset dva podivljala kauboja i da će to ući u istoriju Sjedinjenih država kao večiti spomenik ovom pomoćniku šerifa, verovatno bi već sada nastavio put prema jugozapadu.

No, kako je to revolveraš Flanagan mogao i da pretpostavi?

Bio je zaslepljen i opasan kao

prerijski vuk. Osim toga, nije ga krasila naročita pamet, što je za Teksašanina bila zla kob.

Smotao je pokrivač i upravo se spremao da zaspi, kada je čuo topot kopita. Razaznao je da se radi o dvojici jahača. Ostao je pritajen iza šipražja i osluškivao.

Jahači su bili već sasvim blizu. Kada su stigli do samog šipraga, zaustavili su konje.

— Flanagan! — reče jedan poluglasno.

— Zaveži — umeša se drugi jahač hrpavim glasom. — Zar hoćeš da uzbudiš ceo kraj?

— Mora da je ovde negde! Da ne misliš da je odjahao?

— Nemam pojma! Ja odustajem! — zaključi drugi.

Na to se Flanagan pojavi iza žbunja.

Dvojica jahača se zgranuše, a konji zanjištaše.

— Ne dotičite revolvere — prosikta Teksašanin. — Šta hoćete?

— Hej! — uzviknu Bing Lug i spusti ruku na sedlo. — Zar ti nisam rekao da se ovde ulogorio. Sjaši, Stiv!

Obojica su hteli da priđu čoveku koji je stajao kraj šipraga.

— Ostanite gde ste! — reče Flanagan osorno. — Šta hoćete?

— Jahali smo za tobom, Flanagan...

— To sam primetio. Nego, šta hoćete?

— Imamo predlog.

Revolveraš je držao ruke na drškama koltova.

— Odustanite od njega!

Bing Lug nastavi:

— Sedeo si u salunu za našim stolom kada je naišao Vajat Erp.

— Zaveži! Neću da čujem to ime! — zapreti Teksašanin.

Stiv Hopkins priđe bliže.

— Bing je u pravu. Predlog je dobar i sigurno će ti se dopasti. Ni mi ne marimo to ime. Ali ga garantovano nećemo čuti tek onda kada bude uklesano na nadgrobnom spomeniku!

Bing Lug se podrugljivo nasmeja na ovu dosetku svog prijatelja.

— Da, Stiv je u pravu, Hal. To moraš da priznaš.

Teksašaninu se ova dvojica nisu dopala, ali je ipak promrmljao kao preko volje.

— Stvar na sunce! Šta hoćete? Bing Lug zadenu svoju dugačku ruku za opasač.

— Mi sami nećemo ništa, Hal. Udruženi s tobom, to je već druga stvar.

— Hajde govori konačno! — opomenu ga Stiv Hopkins.

— Da! — Lug se nasmeja resko. — Nego prvo, ja sam Bing Lug i dolazim iz Kentakija, Stiv Hopkins je iz Arkanzasa, a ti iz Teksasa. Sa svih strana sveta.

— Čemu pričaš te besmislice — gunđao je Flanagan. — Ako ste došli da mi to ispričate, niste se baš morali truditi. Nemam ni volje ni vremena za glupe šale. Gubite se! I to što pre!

Hopkins se nakašlja.

— Bing je brbljivac, Hal. Pusti da ti ja objasnim stvar. Evo ovako: Mi smo putnici, razumeš li? Sreli smo se gore u Kvinsu, kada su se vrata na ćeliji za nama zatvorila...

Bing Lug se otegnuto smejao.

— Da — i šerif je prigrabio plen koji mu je Stiv obezbedio. Mi smo putnici...

— Skitnice! — ispravio ga je revolveraš prezrivo.

— Kako ćeš to da nazoveš, svejedno nam je — reče Lug plačljivim glasom.

Iz Flanaganovog glasa izbijala je preteća hladnoća.

— Nastavite, momci, pre nego što vazduh ovde za vas ne postane „olovan"! Danas sam već imao dosta nevolja u ovom kraju!

— I mi takođe! — upade Stiv Hopkins. — Nemoj se uzrujavati, Hal. Slušaj! Mi smo ovde samo putnici, razumeo si? A onaj policajac ima nešto protiv nas...

— Jer ste varali na kartama! — prekide ga revolveraš osorno.

— Ti to smatraš varanjem — uzdahnu Hopkins. — Najzad, moramo da živimo, nije svako tako brzoruk kao ti.

Bing Lug se ponovo zasmeja. Nije primetio da taj bezrazložni smeh nervira Teksašanina.

Ali je to primetio Hopkins. Rekao je oštro:

— Prestani, Bing. Tebi je doduše pala na pamet ideja sa Halom, ali ako ga sada naljutiš, izbiću ti zube. Jasno?

— Sasvim jasno! — promrmlja Bing pomirljivo.

— Dakle — Hopkins se opet nakašlja i izvuče poluistresenu cigaretu iz džepa. Paleći šibicu, nastavio je:

— Sedeli smo ovde tri dana u zatvoru. Vajat nas je danas posle podne pustio na slobodu uz primedbu: — Da se ujutru izgubite zauvek iz ovog kraja!

Bing se osmehnu i primeti:

— Bilo je to veoma lepo od njega, jer on nas je lično uhvatio da varamo na kartama i mogli smo mnogo gore da prođemo.

Flanagan protrlja desnicom bradu.

— I onda?

— Mi hoćemo da mu priuštimo brz i lak „odlazak", staro momče. Teško da ćeš imati nešto protiv toga. Ali stvar baš nije tako jednostavna. Prvo, momak je vraški brz, a drugo, ima nekoliko braće, koji su odlični jahači. Nije im daleko ni Kentaki, ni Teksas, ni Arkanzas. Razumeš! Zbog toga treba jednim udarcem...

— Baš ništa ne razumem! — mrmljao je revolveraš.

— Odmah ću ti objasniti — mirno reče Hopkins. — Nedaleko odavde nalazi se Erp-farma. Videli smo je.

— Protiv toga nećeš imati ništa — ubaci Bing.

— Zatvori već jednom svoju neopranu njušku! — prosikta Hopkins. — Uopšte ne shvatam kako sam mogao da izdržim tako dugo s ovim nedotupavnim momkom.

— Tri pune godine — primeti Bing.

Hopkins procedi psovku kroz zube.

— Na osnovu strpljenja koje pokazujem u odnosu na ovu mazgu, možeš videti koliko sam istrajan, Hal. Pazi! Vajat Erp u jedanaest završava posao u gradu. Onda preuzima službu stari maršal, a Vajat ide kući. Nema baš mnogo smisla

pritajiti se, jer kada bi nam uspelo da ga likvidiramo, što bi bilo vrački teško, sutra bi nam sva braća bila za petama. Dakle, kako rekoh: sve ih treba likvidirati. A za to si nam ti potreban.

— Tako?

— Da, slušaj! Erpovi imaju tri zgrade na imanju. Staroga ne treba računati. On je u ratu veoma teško ranjen. Žgadija spava pod jednim krovom. Ako brzo priđemo maloj kući, lupeži nemaju baš mnogo izgleda, pa makar pucali kao sami đavoli. Likvidiraćemo ih. U bisagama imam dosta baruta. Tako će cela ta Erpovska tevabija otići pravo u pakao. Zar to ne bi bila divna stvar.

Flanagan je trljao bradu. Bio je to veoma sumnjičav čovek.

— Sve mi to izgleda veoma besmisleno. Ako braća pucaju upola dobro kao Vajat, onda to može ispasti veoma gadno.

— Ne može nikako — prekide ga Hopkins, cerekajući se. — Ti, zapravo, još ne znaš ono što mi znamo. Mi smo farmu doista dobro i temeljno osmotrili, još pre nego što smo došli u grad. Sada su takve male farme naša interesna sfera.

Flanagan žmirnu:

— Vi ste ne samo skitnice, nego i razbojnici i pljačkaši.

— Ah! — odmahnu Bing. — Ko još upotrebljava tako grube reči? Ti si sigurno poslao do sada više momaka na onaj svet, nego što ćemo Stiv i ja zajedno, kada nam bude bilo osamdeset godina. Tako je, kao što smo ti rekli. Moramo da živimo. A sa kockom iz dana u dan biva sve teže, jer se šerifi brinu sve više šta se događa za kartaškim stolovima. Osim toga, sve je više momaka koji barataju markiranim kartama i duplim kečevima. Zbog toga smo malo proširili delatnost. Na malim farmama, gde naseljenici gaje perad, uvek nešto može da se nađe. Tamo nema toliko oružja.

— I vi, mudre glave, izabraste baš Erpovu farmu!

Flanagan zabaci šešir na zatiljak. Ne mislite valjda ozbiljno da mene pridobijete za takvu budalaštinu?

— Čak smo u to ubeđeni! — uzvrati Stiv Hopkins. — Ti još ne znaš sve. Ne radi se samo o tome da tom Vajatu Erpu natrljamo nos. Ima još nečeg tu...

— Zlato! — prekide Bing.

Hopkins ga grubo munu u rebra.

— Ako još jednom zineš, a niko te ništa ne pita, ućutaćeš zauvek, burazeru.

Zatim se okrete psema Teksašaninu i nastavi:

— Pošto je ova mazga već sve istrtljala, ne mogu da te iznenadim. Naime, stari Erp ima kovčežić sa zlatnicima. Da budem precizniji — zbog toga smo mi ovamo uopšte i došli.

Flanagan se jedva uzdržao da se ne nasmeje.

— I onda ste bili tako vešti, da ste se zamerili baš najopasnijem iz porodice. Uhvatio vas je u prevari. Veoma mudro, nema šta, moram priznati.

— Ti si brz čovek, Hale Flanagane — reče Hopkins pomalo ljutito. — Ali nedostaje ti jedna korisna osobina da slušaš i sačekaš.

— Tako je — začini Bing, zbog čega ga je njegov prijatelj šutnuo.

— Oni su došli iz Ilinoisa, ti Erpovi. Stari je posle rata, zajedno sa Vajatom, vodio grupu naseljenika preko u Kaliforniju, kroz indijansku zemlju, pokraj Sijuksa, Čejena, Šošona i drugih. To što su se živi i zdravi izvukli odande govori već samo po sebi mnogo...

— To moraš priznati — prekide ga opet Bing i izmače se istog časa da bi izbegao udarac.

Hopkins nastavi priču:

— Gore u Kvinsiju pričao nam je neki čovek da stari Erp ima jedan kovčežić pun zlatnika. Moraš priznati da se zbog njega vredelo potruditi i doći u Misuri. Momak koji nam je to pričao, sigurno dobro zna, imao je priliku da se čak u to uveri...

— Hoćeš sigurno da kažeš, kada je pokušao da ga opljačka...

— Baš si bistar! Pa izgleda da je tako bilo. Nisam siguran.

— Taj vas je stari nasapunjao.

— To mu ne bih savetovao, Hal. Obećali smo da ćemo mu doneti punu šaku zlatnika kada se budemo vratili. On živi u Kvinsiju sa ćerkom i unučetom. On zna da smo mi večiti putnici i da ćemo putovati dok ga ne pronađemo pa makar se zavukao i u mišju rupu.

— Da, to je istina! — potkrepljivao je brbljivi Bing.

Hopkins načini mali predah. Konačno baci opušak i nastavi:

— Stvar dakle ima i glavu i rep, Flanagane. I još, uz to, odgovarajući trup. Stari Erp ima lepi kovčežić. To će nam olakšati posao, to jest, daće nam podstreka da tu prokletu braću sredimo.

— Gde se nalazi taj kovčežić? — upita Flanagan osorno.

Bing se resko nasmeja, a Stiv Hopkins odmahnu glavom.

— Ne, burazeru, sasvim je dovoljno da mi to znamo. Ako obaviš svoj posao — tvoj udeo će biti veliki, to jest, veći nego što bi dobio za svojih deset „vrućih" poslova.

Šamar, koji je Flanagan hteo da prilepi skitnici, ovaj izbeže veštim trzajem glave.

— Nalazim da si previše nagao, Hal. Ne znam da li da te angažujem za posao.

Flanagan oseti kako mu se krv penje u glavu.

— Slušajte, vas dvojica lupeža! Ja sam revolveraš, u redu. Ali vi ste banditi. Sasvim mali, pogani banditi. Ko misli da može da spetlja Hala Flanagana, taj sedi na pogrešnom sedlu. Danas je već jedan momak sedeo u pogrešnom sedlu. Ja nisam skitnica, niti ću to ikad postati. Mislim da ne bi bila šteta da ovaj kraj očistim od tipova kakvi ste vi. Sada ćete mi hitro reći gde se nalazi taj kovčežić, momci, inače...

Metalni zvuk otkočenog revolvera propratio je ovaj razgovor.

Glupi, dugonogi Bing Lug izmakao je dva koraka u nazad, i ukočio se. U desnici mu se nalazio revolver.

Stiv Hopkins reče sasvim mirno:

— Dakle, ti stvar opet gledaš s pogrešne strane, Hal! Tako sitna riba ni mi baš nismo, kao što si pretpostavljao. Da je tako, naše bi kosti već odavno trulile nekoliko stopa pod zemljom, u senci nekog

drveta. Ti si sigurno veoma brz u rukovanju koltom, ali, kao što vidiš, Bing već drži svoj dugački kažiprst na obaraču. Ubeđen sam da će mu pretstavljati zadovoljstvo da opali, pa taman mu to bio i poslednji ispaljeni hitac.

Hopkins podiže ruku:

— Bing, povuci se još jedan korak u nazad. Verovatno će potrajati nekoliko minuta, dok naš prijatelj Flanagan jasno sagleda kako stvari stoje.

Na to se revolveraš grubo nasmeja.

— Vi ste doista dva odlična lupeža. U redu! Dakle, govorite šta treba da učinim!

Hopkins objasni:

— Prvo bih hteo da ti skrenem pažnju. Nemoj nipošto da razbijaš svoju teksašku glavu skrivenim mislima kako da nas izigraš. Mi smo na sve spremni. Treba odmah da pođemo. Bing ide napred, a ti, radi sigurnosti, ostaješ u sredini. Ja ću te štititi s leđa. Ako ti uz put postane jasno da ni sa svojom brzom rukom nikada nećeš sam da se dočepaš škrinje, idemo dalje zajedno. Hteo bih tu stvar da privedem kraju. Nego, uz put, treba još jedan posao obaviti: sitna riba. Pet milja odavde je Kalaganova farma. Džef Kalagan je mrtav. On je pre nekoliko godina preko, u Dakoti, zaradio dobre pare. Pre dve godine ga je u polju ubio grom. I on je imao lepu količinu zlatnika. S jednim delom je kupio malu živinarsku farmu. Ostatak je sačuvao.

— Razumem — klimnu glavom revolveraš.

— Ni to još nije sve. Sačekaj. Idemo odmah. Sve pojedinosti moramo unapred ugovoriti.

Hal Flanagan je u toku svog surovog bitisanja koješta već doživeo. Ali dvojicu tako prepredenih, tvrdokornih skitnica još nije sreo. Njegova prvobitna sumnja u ovaj duet, pretvorila se u neku vrstu zadivljenosti i radoznalosti.

— Da skratimo razgovor — rekao je revolveraš. — Koliko ste predvideli za mene?

— Mi ne znamo tačno koliko ima u oba kovčežića: Erpovom i Kalaganovom. Ali smatram da nećeš dobiti mnogo manje od deset hiljada? Šta misliš o tome?

Flanagan nije više razmišljao. Za deset hiljada dolara morao je koješta da počini. Imao je već skovan plan u glavi. Oni će pri povratku deliti novac. Prvu zgodnu priliku iskoristiće da obojicu skitnica likvidira. Pružiće mu se takva prilika u to je siguran. Svojom brzom rukom obojicu će poslati na onaj svet.

Možda se nikada ne bi odlučio na ovako opasan poduhvat, da ga Vajat Erp nije onako žestoko porazio. Ali sama pomisao da može pomoćniku šerifa da zada smrtonosan udarac, činila ga je lakomislenijim nego što je po prirodi bio.

— U redu, Stiv Hopkins! Raspredi svoju mrežu.

Bandit je sada izložio svoj plan do pojedinosti. Revolveraš je morao da prizna da se radi o vraški spretno smišljenom planu. U svakom slučaju, bez brzog strelca kakav je on bio, teško bi mogli da ga sprovedu u delo.

— Sada, kada smo zajedno, udruženi, mogu ti reći — primetio je Hopkins —, da bi bez tebe sve ovo bilo nemoguće sprovesti. Mi odavno merkamo stvar i nismo prvi put u ovom kraju. Uvek stignemo do ozbiljne prepreke: nedostaje treći čovek koji je brz na koltu. Možeš onda pomisliti kako smo se prijatno iznenadili kada smo čuli u salunu tvoje ime.

— Da, to mogu da pomislim, — reče Hal Flanagan.

Ma koliko da ga je novac mamio, stalno ga je mučila sumnja da baš nije srećna kombinacija da se s ovom dvojicom skitnica suprotstavi Vajatu.

Zbog toga je predložio da prvo odu na Kalaganovu farmu. Bilo je manje opasno nego kod Erpovih. A ako ta stvar dobro prođe, ostaje mu još uvek vremena da odluči da li da uopšte učestvuje u drugom poduhvatu; da li da se upusti u njega. Ako pak prvo odu do Erp-farme, pa tamo stvari krenu loše, moraju računati i sa neuspehom na Kalagan-farmi.

Bing Lug nije delio Flanaganovo mišljenje.

Flanagan je bio ubedljiv. Hopkins je prvi uvideo da galama, koja bi se digla na Erp-farmi može da uznemiri ostale male posednike koji ne žive daleko i da ih digne na noge. Još uvek je lakše svršiti posao na Kalagan-farmi, ako ništa ne slute, nego ako ih gužva kod Erpovih učini opreznim.

Hopkins primeti:

— Konačno, o pohodu na Erpovu farmu možemo još razmisliti.

Bing Lug je još neko vreme gunđao i mrmljao, ali se najzad saglasio.

Hal Flanagan je u svojoj teksaškoj glavi celu stvar već pretresao. Nije više uopšte pomišljao da traga za kovčežićem starog Erpa. Kada se bude dokopao novca sa Kalaganovog imanja, otarasiće se ove dvojice i sa pristojnog rastojanja sačekati drugu, bolju priliku da smakne Vajata Erpa.

To što je na ovakvu pomisao došao, bi je kriv Bing Lug. On je u toku razgovora dva puta pomenuo da su i dvojica braće, Morgan i Virgil Erp, izvrsni strelci. Teksašanin uopšte nije bio voljan da svoj poraz u Lamaru ponovi i sa drugom dvojicom braće Erp. Čas obračuna sa Vajatom će sigurno doći. Za to će se već i sam pobrinuti. Pre toga je mislio da se bez mnogo muke dočepa novca sa Kalagan-farme.

Hopkins je ocenio da bi Flanaganov udeo sa ove farme iznosio oko četiri do pet hiljada dolara.

„Ako se cela stvar obavi u mraku", razmišljao je revolveraš, „sigurno ne bi bilo opasnije nego izazvati na dvoboj, po tuđem nalogu pet, šest ljudi".

Rizik u njegovom dosadašnjem poslu bio je mnogo veći nego što su to mnogi ljudi slutili.

Tako se stvar počela da odvija odmah posle pola noći. Prema predlogu Teksašanina tri bandita napala su malu Kalaganovu farmu.

Stiv Hopkins je sve razradio do u pojedinosti. Pri tom mu uopšte nije palo na pamet da mu kod Kalagana revolveraš nije tako preko potreban, koliko kada budu napali

Erpovu farmu. Pokazalo se da Hopkins nije tako mudar. U protivnom bi zlato sa Kalagan-farme trebalo da posluži samo zato da namami Flanagana na teži zadatak. Ovako, obećao je novac odmah po obavljenom prvom, manje opasnom poslu.

Pola milje ispred naselja, zaustavio je Lug svog konja.

— Hej, Stiv, ne treba ići dalje!

Hopkins zaustavi takođe konja i promrmlja:

— Da, u pravu si.

Pogledao je prema zapadu gde su se pri svetlosti zvezda nalazili krovovi.

— To je tamo!

— I šta će se sada desiti?

— Saznaćeš brzo, drugar!

Teksašanin je trljao bradu. Osećao je neki čudan nemir. Najzad, ovo je bio njegov prvi razbojnički poduhvat. Razmišljao je o tome kako sada treba da postane razbojnik i da u tom poslu nema baš nikakvog iskustva. Ispod oka je podozrivo posmatrao dvojicu skitnica. Hoće da napadnu farmu. Kakva ludost!

Mora da tu ima ljudi koji umeju da barataju oružjem.

Puške su bile oružje, koje je Hal Flanagan posebno respektovao. One su imale dalji domet, mogle su da pogode sa velike daljine i po tome se kolt nikako nije mogao meriti s puškom. Mogao je neko da se pritaji u nekom dobrom zaklonu, dok on preko brisanog prostora trči sa svojim koltom.

No, odmah se uverio da Stiv Hopkins nije žutokljunac i da ima iskustva u ovakvom poduhvatu. Naime, rekao je odlučno:

— Tako, a sad slušajte dobro! Hal neka ide prema velikoj zgradi, koja je u sredini. Neka se drži desne strane, tako da će ga žbunje zaklanjati dok ne stigne na sedam jardi odstojanja. Tu je već čist prostor. Ja ću na levo, prema manjim zgradama.

— Da nema možda nekog psa? — mrmljao je Flanagan.

— Naravno, njega ćemo prepustiti Bingu.

— Dalje? — upita nestrpljivo Bing.

Stiv zabaci šešir na zatiljak.

— Hal neka se priljubi uza zid. Tamo ga ne može pogoditi zrno ispaljeno iz kuće. Sve ljude, koji se zadese u kući, on mora da zadrži. Ja ću se u međuvremenu pobrinuti za požar, kako bi ljude izmamio.

— Hoćeš da podmetneš požar? — upita Teksašanin podozrivo.

— Malu vatru. Moram da imam dovoljno vremena da izvučem kovčežić.

— Ti dakle znaš tačno gde se on nalazi?

— Prilično tačno.

Flanagan je za trenutak pomislio da bi bilo dobro Binga likvidirati, a Stiva naterati da mu oda gde je kovčežić. Ali nije mogao da se otrese uverenja da neće moći sam da uspe. Ipak su ova dvojica dugo proučavala stvar.

— Sjaši! — reče Hopkins. Zatim povede svog konja prema farmi. Teksašanin ga je sledio.

Išli su kroz noć. Dva pljačkaša i jedan revolveraš koga su najmili za velike pare do kojih je tek trebalo doći.

Tako je te noći Erp-farma izbegla požar, koji su dva bandita htela da podmetnu. Uostalom, bila je prava sreća za svu trojicu, što je Flanagan uspeo da ih odvrati da idu pravo tamo. Strašno bi se nasamarili. Stari pukovnik Nik Erp je sa svoja četiri sina i dve kćeri sagradio oko farme pravo utvrđenje, iako se to nije moglo spolja primetiti. Hopkins i Lug nikada ne bi uspeli da izvrše prepad. Jedan od muškaraca je uvek stražario. Stari pukovnik je suviše dugo nosio uniformu, da bi mu se moglo desiti da ga neko iznenadi i napadne.

Stari čovek, koga je Hopkins upoznao u Kvinsiju, ispričao mu je gomilu laži. Jedino što je u svemu bilo tačno, bila je činjenica da dve porodice, Erp i Kalagan žive u okolini Lamara. Stari čovek ih je poznavao još iz Ilinoisa. Hteo je da napakosti dvojici skitnica. Nije ni malo strahovao da će ga posle neuspeha ova dva razbojnika naći i osvetiti se. Suviše dobro poznavao je Erpove. Oni će ih tako udesiti da im više neće pasti na pamet da bilo šta preduzimaju. Ipak, za svaku sigurnost, promenio je stan.

Ono što stari nije mogao da pretpostavi, bilo je to da će prvo napasti Kalagan-farmu. To je samo uzgred napomenuo. Kovčežići sa zlatom bili su naravno čista izmišljotina. Stari je uživao pri pomisli koliko će truda i vremena upotrebiti razbojnici da ih se dokopaju. Stari je računao sa porodicom Erp, a i razbojnici su hteli s njom da počnu.

Hal Flanagan je bio faktor sa kojim stari čovek nije računao. Revolveraš se pribojavao porodice čiji članovi dobro barataju oružjem. Pa ipak, novac je mamio Flanagana. Pre svega novac sa Kalagan-farme. Zbog toga nije odustao.

Na tihi Hopkinsov poziv prišao je i vezao konja za jedan žbun, pa nastavio peške prema glavnoj zgradi.

Bing Lug ga je pratio na rastojanju od nekih deset jardi. On je trebalo da se pobrine za psa. A taj pas po mišljenju dvojice skitnica bio je sam Flanagan. Toga se revolveraš nije dosetio.

Sa svoje strane, dvojica skitnica su veoma zazirala od Flanaganovog kolta, pa su zaključili da revolveraša nipošto ne ispuštaju iz vida. Uprkos tome, poverili su mu najteži deo posla.

Hopkins je hteo da izmami ljude iz kuće.

Dva razbojnika su računala na Flanaganovu brzu ruku i hladnokrvnost. Biće prinuđen da puca na ljude kada budu izlazili iz kuće. A kada pravi revolveraš puca on i — pogađa. To je bila računica Stiva Hopkinsa i njegovog kompanjona, Binga Luga.

Međutim, i Hal Flanagan je imao svoju računicu. Sasvim drugačiju. Revolverašu nije bilo ni na kraj pameti da sa dvojicom razbojnika zajedno napušta farmu. Kada bude utvrdio da je Hopkins našao novac, ubiće obojicu. U svakom slučaju nije nameravao da ih ostavi u životu. Sada je došao do zaključka da je sasvim svejedno hoće li mirisati ljubičicu iz korena ovde ili nekoliko stotina metara zapadno.

Flanagan je pritom imao još

jednu ideju: kada sutradan budu našli leševe ovih razbojnika, biće uvereni da su ih pogodili ljudi sa farme. Tako će razbojnici biti uhvaćeni, a pošto će biti mrtvi, ništa se više o napadu neće saznati.

To je bio Flanaganov plan.

*

Ali u ovoj mučnoj noći još jedan čovek je hteo da ostvari svoj plan.

Ed Holiok.

Kada je sa zavezanom rukom izašao iz lekareve kuće, stajao je neko vreme neodlučno u glavnoj ulici. Piljio je u oskudno svetlo na drugoj strani ulice. Iznenada ugleda obrise nekog čoveka na tremu.

Holiok je znao da je to Vajat Erp. Pošao je prema njemu.

— Hej, Erp! Hteo sam još nešto da vas pitam. Šta ste tražili u mojoj kući? Kako ste uopšte ušli unutra? Ja vas nisam zvao. Hteo bih da vam jednom za svagda objasnim: ako još jednom budete tako upali u moju kuću, žaliću se predsedniku i sudiji na vas.

Za trenutak je vladala tišina. Žmirkavo svetlo fenjera bacalo je neobične senke.

— Idite kući, mister Holiok. Bolje je. To sam vam danas već jednom rekao!

Trgovac je procedio psovku kroz zube, okrenuo se i uputio prema salunu kod „Malog Džoa". Vajat je video kako nestaje iza pomičnih vrata.

Ponovo je ispraznio pola flaše. Teškim koracima uputio se niz ulicu i nestao u dvorištu kuće predsednika opštine. Kapija nije bila zaključana. Holiok je znao put. Znao je u kojoj sobi je Dženi stanovala, pre nego što se za njega udala. Šunjao se kroz hodnik i gurnuo nogom jedna mala vrata.

Mlada žena, smrtno uplašena poskoči iz kreveta.

Trgovac je stajao u vratima.

— Hajde kući! — rekao je poluglasno.

— Ne! — vrištala je mlada žena.

— Dobro — rekao je uzdišući Holiok. — Dobro je, sve je prošlo, otišlo. Sve!

U hodniku odjeknuše užurbani koraci. Stari predsednik je ustao. Držao je lampu u ruci i gledao zaprepašćeno u drvarskog trgovca.

— Holiok! Zar vam nisam izričito zabranio...

Trgovac se izmače i gurnu pritom snažno predsednika.

— Sve je propalo, Dženi! Sve je propalo! — jecao je Holiok. — Uništio sam Džima Čestersona da mu ne bih vratio pozajmljeni novac. Poslao sam mu Hala Flanagana, koji ga je ubio. Sve sam to učinio zbog tebe i samo zbog tebe. Hteo sam taj novac da zadržim, jer si imala toliko prohteva. Sasvim si me upropastila. Onda je došao Flanagan i tražio od mene novac. Znam da će dolaziti ponovo, kad god mu novac bude potreban, jer može da me ucenjuje. Vajat Erp već sluti kako stvari stoje, sve je propalo. Idem sada za Flanaganom. Nosim pušku. Verovatno ću ga naći u zoru. Ubiću ga. Ukloniću ga i onda se vratiti. Ako te tada ne nađem preko u svojoj kući i tebe ću ubiti...

Teškim koracima oteturao je napolje. Iako je popio pola flaše, ni izdaleka nije bio pijan kao pre podne. Ušao je u kuću, uzeo vinčesterku, napunio je i uputio se u dvorište. Zapalio je fenjer u štali i osedlao svog konja. Ovaj posao zadao mu je silne muke, jer je mogao da se služi samo levom rukom. Kada je konačno izjahao, ponoć je već bila prevalila.

•

Kada je Holiok napustio predsednikovu kuću, Dženi skoči iz kreveta i pogleda oca koji je stajao uz zid i teško disao.

— Taj razbojnik — mucao je stari predsednik. — Taj bedni bandit! Odmah sam ti rekao da se držiš što dalje od njega i da se udaš za Morgana Erpa. To je pošten momak i mnogo te je voleo. Ali ovaj bedni crv je prvo svoju ženu poslao pod zemlju, a onda pružio svoje prljave prste prema tebi. I šta sad imaš? Sama si za sve kriva, jer si pohlepna i račundžija. Okaljala si moje časno ime u gradu. Holiok je razbojnik. Obmanuo je Džima Čestertona, a onda još poslao revolveraša da ga likvidira. Sada jaše sa puškom u ruci da ubije revolveraša koga je sam pozvao! On je razbojnik, a ti si njegova žena!

Lica bledog od straha, piljila je Dženi u svog oca.

Stari čovek se uzbuđen i umoran naslonio na zid hodnika. Svetiljka je bacala čudnu svetlost na njegovu pogrbljenu priliku.

Predsednik iznenada podiže ruku.

— Napolje! Napolje i ti! Napusti moju kuću. I nikad se više ne vraćaj!

Lice mlade žene postade najednom oštro i tvrdo. Okrenula se, spakovala je svoje stvari i izašla napolje.

U glavnoj ulici čula se lagana škripa kapije. Zatim topot kopita. Bio je to Ed Holiok. Žena ga je prepoznala, uprkos mraku. Potrčala je iz sve snage prema svetiljci koja je visila ispred maršalske kancelarije. Kada je otvorila vrata, ugledala je iznenađeno, izborano lice starog maršala.

— Zar Vajat Erp nije više ovde?

— Ne! — odgovori maršal. — Treba li možda da isporuči pozdrav svom bratu Morganu? — upita podsmešljivo.

Dženi se napravila da nije čula ovu podrugljivu primedbu i pošla napolje.

Dve jarde ispred nje stajao je jedan čovek. Bio je visok i krupan. Njegova silueta jedva se nazirala. Ipak, Dženi ga je poznala.

— Vajat Erp!

— Madam!

— Morate mi pomoći!

— Ja?

— Moj muž — on je pijan. On namerava da počini nešto užasno. Hoće da ubije Hala Flanagana.

Vajat se tiho nasmeja.

— To će biti prilično teško. Osim toga, on je to već pokušavao, bez uspeha. Teksašanin ga je tom prilikom ranio u desnu ruku.

— Otišao je, videla sam ga! Rekao je da će poneti pušku — gotovo je jecala mlada žena.

— Nije isključeno.

Vajat se nasloni na trem.

— Vajat, ja znam da sam se užasno ponela prema vašem bratu. Ali na to sada ne smemo misliti. Ja sam žena Eda Holioka, a on je pijan. Poneo je pušku i otišao u pravcu zapada. U pravcu u kome je Flanagan otišao.

Vajat izvuče iz džepa cigaru.

— Slušajte, madam, moja je dužnost da se brinem o miru i redu u gradu. Šta ljudi napolju čine o tome ne vodim računa. Pre svega, šta rade ljudi kao što su Ed Holiok i Hal Flanagan. Laku noć, madam!

Pošao je prema sredini ulice i žena vide da je njegov konj tamo. Mora biti da je već odavno ovde i sigurno je video Holioka kako odlazi. Stajala je kao okamenjena i gledala u Vajata.

U glavnoj ulici je carovao mir. Vajat Erp je sedeo u sedlu i gledao niz ulicu. Onda je videla kako je ponovo sjahao i ušao u kancelariju. Kada se pojavio na vratima, imao je pušku u ruci.

Dženi mu priđe i uhvati ga za mišicu.

— Vajat! Ovo vam nikada neću zaboraviti.

Pomoćnik šerifa se oslobodi njene ruke, pope u sedlo i odjaha glavnom ulicom.

Nesrećna žena je još neko vreme sa zebnjom u srcu slušala topot kopita, a onda se sve opet utišalo.

*

Kada je Vajat Erp stigao do mesta, gde su se Bing Lug i Stiv Hopkins sreli sa Teksašaninom, zaustavio je konja.

Na zemlji je ležalo nešto belo, što je privuklo Erpov pogled. Bio je to opušak, koji je Hopkins bacio. Vajat ponovo potera konja. Ovog puta, naterao ga je u galop.

Tačno u tom trenutku je Hal Flanagan napustio zaklon iza poslednjeg žbuna i prikrao se Kalaganovoj kući. Celim telom priljubio se uz zid koji je još bio topao od sunca. Iza tog zida spavali su ljudi, kojima je on trebalo da donese smrt...

Od tog trenutka sve se vraški brzo odvijalo.

Usred dvorišta odjeknula je potmula eksplozija. Beli plamenovi sevali su i dosezali visoko. Onda se sve utiša, a vatra suknu. Razrogačenih očiju gledao je Flanagan u plamen.

Zar je Hopkins poludeo? Plamen je osvetljavao dvorište, osvetljavao zidove i sve se jasno razaznavalo. Od dvojice skitnica nije bilo ni traga ni glasa.

Flanagan se stisnutih zuba pribio još žešće uz zid kuće. Nije mogao ni u kom slučaju da mrda odatle. Sve je bilo svetlo i jasno kao usred dana. Ljudi u kući sigurno su imali puške...

Najzad se na kući otvoriše vrata. Jedan starac istrča s puškom u ruci. Nije odmah video Flanagana, jer je žurio prema vatri. Onda se okrenuo i video čoveka priljubljenog uz zid.

U istom trenutku iz kuće je istrčala žena. Teksašanin istrže kolt. Dva pucnja, jedan za drugim, odjeknuše.

Kada je opalio, Flanagan potrča duž zida kao da ga gone furije.

Glas Binga Luga ga ukopa u mestu.

— Ostani gde si!

Flanagan sada istrže i drugi kolt iz opasača i poče da puca kao pomaman prema žbunu, odakle mu se činilo da dolazi Bingov glas.

— Idiote! — vikao je skitnica. — Ja sam u zaklonu! Ti treba da ostaneš priljubljen uz zid i zadržiš ljude.

Hal Flanagan je stajao usred osvetljenog prostora. Okrenuo se i pogledao oko sebe. Oba kolta su mu bila na gotovs.

Gospode! U šta se upustio!

Svakog trenutka trebalo je da se otvore prozori i pojave cevi pušaka.

— Natrag uz kuću! — vikao je Bing Lug svojim metalnim glasom.

Flanagan je video da se žena sručila kod samih ulaznih vrata. Mlada žena sa raspletenom crnom kosom.

Preko, kod vatre klečao je starac. U to odjeknu vrisak dece kroz noć. Flanagan se okrete. Bing Lug je pucao na njega. Ali revolveraš je trčeći u cik-cak uspeo da se dokopa prvog žbuna. Bing Lug se već povukao. Flanagan začu topot konjskih kopita. Potrčao je napred i ispalio dva hica za beguncem. Zatim je okrenuo glavu i pogledao prema dvorištu. Vrišteći, iz kuće je istrčalo četvoro dece. Stari čovek se uspravi i jecajući priđe ženi koja je nepomično ležala.

Gde li je Hopkins?

Flanagan oseti kako mu znoj izbija po celom telu.

Sada mu je bilo kristalno jasno — dvojica skitnica poslala su ga u sred pakla. Hteli su da opljačkaju kuću kada stanari budu likvidirani. Tako je bar zamišljeno. Gde bi mogao da se nalazi Hopkins? Flanagan potrča natrag prema mestu gde mu je bio zavezan konj.

Naravno, Stiv Hopkins nije bio tako glup da ostavi tu svog konja. Flanagan povede kobilu i projaha još jednom kraj žbunja. Iznenada trže uzde. Nije mogao da poveruje svojim očima kada je na jednom od prozora kuće ugledao iscereno majmunsko lice Stiva Hopkinsa.

Dakle, skitnica je bio u kući!

Flanagan pucnu jezikom i potera konja kroz dvorište. Uhvatiće Hopkinsa. Pošto im je očistio put, neće dozvoliti da mu umaknu s parama.

Divlji bes ga je obuzeo. U to začu pucnje u blizini. Pucnje i viku!

Prokletstvo! Bing Lug je mora biti natrčao na nekog.

Ponovo pucnji!

Flanagan steže usne piljeći još nekoliko trenutaka u vatru koja je jenjavala, pa onda obode konja i uputi se u pravcu zapada.

Bing Lug je u paničnom strahu od Teksašaninovog kolta poterao svog konja nasumce — u pravcu istoka.

Već posle nekoliko stotina jardi, začuo je oštar glas:

— Stoj!

Lug je odmah prepoznao glas. To ga je za trenutak okamenilo. Bio je to glas pomoćnika maršala, Vajata Erpa!

Skitnica trže uzde, izvuče pušku

i poče da puca. Tri metka jedan za drugim.

Zrna su zviždeći proletela nedaleko od Erpa.

Vajat potera konja za banditom.

— Stoj! — zaurlao je još jednom.

— To bi ti odgovaralo! — siktao je Bing, ponovo uperivši pušku u svog gonioca. Vajat je izvukao svoju vinčesterku i sam počeo da puca. Prvo zrno zbacilo je Binga iz sedla.

Kada je Vajat Erp stigao do Bingovog konja, ugledao je telo skitnice samo nekoliko jardi dalje u prašini. Bio je mrtav.

Nije mu Vajatovo zrno prekratilo život. Ono ga je pogodilo visoko u desno rame. Bing je pri padu slomio vrat. Ležao je nemo, a mrtve oči bile su upravljene put neba.

Vajat se odmah ponovo vinuo u sedlo i poterao prema vatri koja je jedva još tinjala. Kada je stigao do žbunja, začuo je pisku i plač dece.

Stari čovek, koji je klečao na zemlji pored žene, poteže pušku i očajan opali u pravcu jahača. Zrno je srećom promašilo. Tek kasnije razaznao je zvezdu na drugima — a onda je prepoznao i jahača.

— Erp! Brzo! Jedan je bio u kući, a drugi je odjahao tamo...

Vajat je pogledao mladu ženu koja je nepomično ležala na podu. Njena bela spavaćica bila je na grudima obojena. Starac se uspravi. Lice mu je bilo okrvavljeno.

— Mrtva je — jedva je procedio stari.

Vajat uzdahnu. Zatim pogleda starog.

— I vi ste ranjeni, mister Kalagan.

— Ah, samo ogrebotina po mojoj staroj tintari. To me neće sprečiti da živim još dvadeset godina ovde sa ova četiri sirota crva.

Tresnuo je pušku o zemlju i podigao pesnice prema nebu. Vatra, koja je još jedva tinjala, bacala je avetinjsku svetlost na njegovo izborano lice.

— Video sam ga! Tog prokletog đavola. Stajao je tamo! Tamo, priljubljen uz kuću. Kada sam izlazio video sam ga. Sa dva hica nas je sredio. Meri je na mestu ostala mrtva. Nije pustila ni glasa. Ja sam pao na kolena i za nekoliko trenutaka obnevideo. Kada sam opet mogao da razaznajem, video sam ga kako stoji kod žbuna sa dva revolvera u rukama, bledog izobličenog lica, skupljenih očiju...

— Da li je imao beli šešir na glavi?

Starac protrlja oči.

— Beli šešir? Ne, šešir mu je bio crven, svetlo crven, čini mi se.

— Oblesak vatre ga je obojio u crveno, Kalagan. Taj čovek nosi beli šešir, poznajem ga dobro! To je bio Hal Flanagan.

*

Jutro je bilo sivo i oblačno. Kiša je sipila. Strašna vest se kao požar prenela gradom. Niko nije mogao da shvati šta su banditi mogli da traže na maloj, siromašnoj farmi Kalagana. To su bili najsiromašniji ljudi u celom kraju i jedva su sastavljali kraj s krajem, od

kako je Merin muž poginuo od groma.

Meri Kalagan se veoma mučila sa četvoro dece. Ona i njen svekar morali su da rade teško i naporno da bi ishranili decu.

Onda je došao usred noći čovek i ubio ženu. Metak je pogodio pravo u srce.

Četvoro uplakane dece i jedan starac stajali su na groblju nad otvorenom rakom. Gledali su kao da ne shvataju, u kovčeg u kome se nalazila majka, koju nepoznati ljudi spuštaju u zemlju.

Ubica je nosio poznato i ozloglašeno ime: Hal Flanagan.

Revolveraš je bio na Kalaganfarmi zajedno sa Bing Lugom i Stivom Hopkinsom. Kasnije su se ljudi setili da su i u „Istern" salunu sedeli sva trojica za istim stolom. Ali tada nisu razgovarali međusobno.

Da li su se već poznavali? Teško je pretpostaviti.

Jedan od bandita je bio mrtav. Vajat Erp ga je izbacio iz sedla. Ali zato su dvojica umakla. Za petama im je bio veliki vuk. Opasnijeg i upornijeg je teško i zamisliti.

Vajat je samo sačekao na farmi da zora svane, pa onda pošao u poteru za dvojicom bandita.

Našao je tragove njihovih konja koji su vodili drumom prema Čerokiju. Ali posle dva sata, kiša je sprala dalje tragove.

Vajat je tek u kasno popodne ponovo otkrio, a onda opet izgubio tragove. Posle višečasovnog traženja, najzad je ponovo našao. Vodili su prema granici Kanzasa.

On će ih slediti, ako treba i na kraj sveta. Svima koji su poznavali Erpa bilo je jasno da neće odustati sve dok se ne dočepa bandita.

•

Gde li se dao Ed Holiok, pošto je napustio Lamar s puškom u ruci?

Usijane glave, očajan i besan, uputio se drumom prema Čerokiju.

Kada je ugledao vatru, već je bio daleko odmakao od Kalaganfarme. Nije se brinuo o tome, nego je nastavio put.

Pred samu zoru, pre nego što je kiša počela da pada, stigao je do prvih kuća Čerokija.

Jedan dečak, koji je nosio punu korpu hleba iz pekare, pogledao je radoznalo stranca.

— Je li već ovuda prošao jedan jahač? Čovek sa belim šeširom? — raspitivao se drvarski trgovac.

— Ne — uzvrati dečak odmahujući glavom.

Holiok zaustavi konja ispred trema jednog saluna.

Tada je počela kiša. Grad je oživeo. Ljudi su posmatrali kradom namrgođenog čoveka sa zavijenom rukom. Ali ga niko nije oslovio. Oko podne Holiok ponovo uzjaha konja i pođe natrag za Lamar. Kiša ga je šibala.

Iznenada na jednoj okuci ugledao je maršalovog pomoćnika Vajata Erpa. Vajat mu se približio. Neko vreme su se ćutke gledali. Najzad, trgovac prevali preko usana:

— Tražim Hala Flanagana!

— Njega i ja tražim.

Holiok razrogači oči.

— Zbog čega ga vi tražite? Pa juče ste ga pustili da ode!

— On je noćas sa još dvojicom napao Kalaganovu farmu!

— Šta?

— Meri Kalagan je mrtva. Flanagan ju je ubio.

Holiok oseti kako mu se koža ježi. Grlo mu je bilo suvo, a jezik hrapav.

— Meri Kalagan? — protrljao je lice. Zatim podiže glavu. — U redu, Erp. Idem s vama.

Maršalov pomoćnik odmahnu glavom i pogleda Holioka.

— Idite kući, Holiok. Ako ikada budete osetili želju da nekom čoveku učinite dobro, setite se četvoro siročadi Kalagan...

Vajat ostavi drvarskog trgovca na sred druma i potera svog konja kroz grad dalje prema zapadu.

•

Već je pune tri nedelje bio na tragu revolveraša Flanagana. Stigao je do žute ravnice, predela punog prašine južno od reke Kanadian.

Uz neopisive teškoće sledio je trag dvojice bandita.

Da su dvojica bila u pitanju, utvrdio je u naselju Fal Krik. Kada je čuo opis dvojice jahača, bio je siguran da je to bio Stiv Hopkins sa Flanaganom. To je i bez toga pretpostavljao, jer sigurno Bing Lug ne bi sam sa Flanaganom izvršio prepad na farmu.

Dva razbojnika su išla pravo prema severu, kroz staru indijansku zemlju Oklahoma, preko grada Pavni.

Tu su se zadržali nekoliko dana.

Vajat Erp je, na žalost, nekoliko dana sledio pogrešan trag, dok nije utvrdio da su banditi otišli zapadno.

U Pavniju je ušao u radnju u kojoj je Flanagan kupio rublje i municiju. Utvrdio je da je boravio i u „Lavirint" hotelu. Isto tako, saznao je da je Stiv Hopkins podenuo kavgu sa jednim rančerom iz Teksasa.

Teksašanin je Stiva izazvao na dvoboj. Međutim, kada je saznao ko je Hopkinsov prijatelj, pobegao je glavom bez obzira.

Dva bandita su vraški hladnokrvno jahala kroz grad, iako su svakako morali da računaju s tim da se i u Misuriju čulo za njihova nedela.

U sred žute ravnice Flanagan je promenio pravac. Skrenuo je u širokom luku prema jugu.

Hopkins, koji je u toku zajedničkog puta imao dovoljno vremena da posmatra i analizira revolveraša, ništa nije govorio, niti je šta pitao.

Kada su zaustavili konje da se malo odmore, Flanagan reče:

— Idem u Pavni!

— Jesi li poludeo? — zapanjeno reče Hopkins.

— Sigurno znam da nisam.

Pošli su prema Pavniju. Dan kasnije ugledali su grad koji je već bio utonuo u sumrak.

Flanagan zaustavi konja ispred saluna u kome se pre dva dana Hopkins posvađao sa rančerom.

— Sada ćemo odmah saznati! — rekao je kratko Flanagan.

— Šta to?

— Da li nas on prati.

— Ko?

Flanagan pogleda prezrivo Stiva.

— Ti si jedna kukavna skitnica, Hopkins, i pritom si još glup. Postoji samo jedan čovek kome bi mogao da pripišem istrajnost da nas prati stotinama milja.

— Vajat Erp? — procedi Hopkins.

— Da.

— Zbog čega?

Na Flanaganovim usnama zaigra tvrd osmeh.

— Nikad nećeš steći pamet, Hopkins. Počinjem da verujem da je brbljivi Lug pamtio umesto tebe. Ja sam gore u Lamaru ubio jednu ženu. To je bilo ubistvo. Razumeš li? A Vajat Erp zna da je to moje delo, jer je starac koga sam ranio imao dovoljno vremena da me dobro osmotri.

Hopkins je tupo gledao u zemlju.

— Veruješ li doista da bi nas on tako daleko sledio?

— Verujem i gotovo sam siguran. Osim toga, za nama je iz Lamara sigurno poslata i poternica.

Hopkins uzdahnu.

— Hej! Možda ti imaš priviđenja?

Flanagan stupi u salun. Hopkins ga je sledio. Kada su obojica prišla šanku, od stola kraj vrata ustade jedan čovek.

Flanagan se munjevito okrete.

— Hej, burazeru, kuda tako žurno?

Čovek poblede kao krpa.

Flanagan se resko nasmeja.

— Možda u malu šetnju do šerifa?

Hopkins, koji je stajao uz revolveraša, proguta pljuvačku.

Flanagan poruči čašu crvenog „Kentakija", motreći sve vreme na vrata.

Hopkins je stajao kao prikovan. Posmatrao je čoveka koji je hteo da izađe iz lokala, kada su se njih dvojica pojavila.

Nisu se zadržali dugo. Posle pet minuta izašli su iz lokala. Flanagan je sve vreme držao ruku na dršci revolvera, pa i dok se peo u sedlo.

Kada su stigli na kraj glavne ulice, Flanagan promrsi:

— Još neko pitanje?

Hopkins samo ćutke odmahnu glavom.

Sada su znali da im je Vajat za petama.

Flanagan je uspeo da ga se otrese, bar privremeno. Svojim trikom uspeo je da maršalovom pomoćniku dođe iza leđa.

Kada su se ulogorili na jednom proplanku među šipražjem, Flanagan se zavali i reče:

— Moramo se razdvojiti, Hopkins. Moramo svako na svoju stranu. Ti jaši dalje prema jugu, a ja ću u pravcu severa. Sastaćemo se u Semiolu. Biću tamo i čekaću te. Ali, da ti odmah kažem: ako ne dođeš i ako je ono sa srebrnom rudom bilo laž, najbolje je da se obesiš.

Hopkinsa je one kobne noći Flanagan stigao na putu za Čiroki. Bio je tako besan, da je hteo da ga ubije. Hopkins, stari lisac, uspeo je za dlaku da se izvuče. Poslužio se lažju. Rekao je naime, Flanaganu da je glavni cilj njegovog i Bingovog puta na jug bio neki rudnik srebra, to jest srebrna žila kod Semiola u Teksasu. On je lično otkrio pre četiri godine i sada je hteo da je eksploatiše.

Revolveraševa pohlepa bila je nezasićena, jer su im dva kovčežića sa novcem izmakla.

„Dobro, uostalom", rekao je sebi, „šta smeta, ako jašim s njim? To se i tako nalazi u pravcu u kome sam krenuo".

Ono što je nameravao da učini još u Lamaru sa ovom skitnicom daleko je lakše izvesti u peskovitom Teksasu.

Hopkins se, pak sa svoje strane, nadao da će mu se u toku dugog puta ukazati prilika za bekstvo. Ali uvek kada bi se negde ulogorili da provedu noć i Hopkins ustao da pobegne, Flanagan je bio budan. Hopkins se uvek pravdao time da je čuo neki šum. No, nije bilo lako ubediti sumnjičavog revolveraša.

•

Posle tri dana čoveku iz Misurija je bilo jasno da ga je Flanagan nasamario. Tako naglo menjanje pravca mora da je imalo jedan jedini razlog: zaći goniocu iza leđa.

Vajat je postupio što je razumnije mogao. Ono što je jedino mogao — sačekao je na mestu gde je trag skretao na istok.

Pošto je smatrao da Flanagan ima određeni cilj, Vajat je pretpostavljao da će ponovo proći ovuda. Osim toga, imao je neko predosećanje koje mu je govorilo da će revolveraš pokušati da se dokopa svog zavičaja, Panhandla. To je bilo najgluplje što je mogao da učini, ali ipak Vajat je tako pretpostavljao.

U malom gradu Strong Sitiju, Vajat je kupio slaninu, pasulj, brašno i hleb i ulogorio se na kraju Lambari proplanka.

Prošlo je međutim, šest dana ali od tragova bandita ni korova. Gonjen mračnim slutnjama, maršalov pomoćnik se uputi u gradić.

Strong Siti je bio malen gradić, kakvih je bilo na stotine širom Zapada. Jedna jedina ulica, stotinak kuća, jedan salun, jedna prodavnica, jedan kovač, neugledna šerifova kancelarija i eto — Strong Sitija u Oklahomi.

Kada je Vajat kliznuo iz sedla ispred prodavnice da bi kupio potrebne namirnice, pogled mu slučajno skrene na drugu stranu ulice. U dugom redu privezanih konja, ugledao je jednog koga je već ranije negde video. Bio je to kratkonogi riđan, dugo netimaren. Posmatrao je konja, trudeći se da se seti. Najzad! Bio je to konj skitnice Stiva Hopkinsa. U svakom slučaju na njemu je dojahao u Lamar. Vajat zaveza uzde za prečku ispred radnje i uputi se lagano na drugu stranu ulice. Pošao je uz stepenice na trem, kada začu iza sebe hrapav glas.

— Hej!

U vratima šerifske kancelarije stajao je omanji čovek, oštrih crta, stisnutih očiju i oštre, sede kose. Levo, na kariranoj košulji blistala je zvezda.

Vajat Erp mu priđe.

— Da, mister?

Šerif je uporno posmatrao čoveka iz Misurija.

— Šta nameravate, čoveče?

Vajat, koji nije više nosio zvezdu od kako je napustio Lamar, reče brzo, osvrćući se oko sebe.

— Tamo u salunu je čovek koga tražim.

Šerif klimnu potvrdno glavom. Bio je to već isluženi policajac čije je ime pre dve decenije bilo nadaleko poznato. Ali danas je bio star i sed. Bio je srećan što ga je grad prihvatio za dobru platu. Njegovo ime — Džef Blesdejl — bilo je još uvek dovoljno uticajno da Prinej bandu, koja je u ovom kraju operisala, drži na uzdi.

— Ne, ovde, bratiću — reče šerif oštro. — Ovde neće biti pucnjave.

Maršalov pomoćnik se maši za džep i izvuče svoju zvezdu.

Blesdejl je mrzovoljno posmatrao parče svetlucavog metala.

— Pa, šta? Vi ste maršal sa severa. Tražite nekog čoveka. Sve je jasno. Ali ovde neće biti pucnjave. To je još jasnije. Ja sam Džef Blesdejl. Jeste li razumeli, maršale?

— U redu, šerife. Ali, ako već nećete da mi pomognete, zašto me onda ometate?

Blesdejl promrmlja:

— Ovde neće biti pucnjave. Vi ste još mladi, a ja sam već isluženi pas. Bio sam srećan kada mi je predsednik opštine ponudio zvezdu. Morao sam da mu obećam da u gradu neće više biti ispaljen ni jedan metak.

Čovek iz Misurija gledao je svog starijeg kolegu ozbiljno. Zatim mu na usnama zaigra osmeh.

— Jedno vraški lakomisleno obećanje, Blesdejl. Uzgred, o vama sam mnogo slušao. Moj otac mi je pričao o vama još dok sam bio dečak. U to vreme ste bili šerif u Abilenu.

Blesdejl protrlja čelo.

— Gospode, to je istina! — glas mu je pomalo podrhtavao, govoreći to. U suštini bio je srećan, što je najzad došao neko ko doista nešto zna o njemu. Neko ko zna da je on Džef Blesdejl, nekada bio veliki. No uzbuđenje ga je brzo prošlo.

— Uprkos tome, bratiću, ovde neće biti pucnjave!

Vajat se smeškao. Zatim se maši za revolvere.

I šerifova desnica pođe prema oružju. U istom trenutku ugledao je oba strančeva revolvera uperena na gotovs.

Blesdejl proguta pljuvačku.

— Nebesa, imaš strašan zahvat, bratiću. Kako se zoveš?

— Vajat Erp.

Stari šerif podiže glavu.

— Hej, da nisi možda bio u Elsfortu, ili sam pobrkao imena?

Vajat se smešio.

— Sigurno ste pobrkali, šerife.

Šerif odmahnu glavom.

— Baš me čudi. Nego, zakači zvezdu na grudi.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, Blesdejl. Ako već moram da idem bez kolta, ići ću i bez zvezde.

— To neće izići na dobro. Kako uopšte zamišljaš celu stvar? Hodi ovamo! Evo uzmi svoje oružje natrag. Moraš mi ipak obećati da nećeš da pucaš. Hteo bih da svoj posao sačuvam još za koji mesec!

Vajat je već otišao. Bez revolvera i bez zvezde.

Šerif je ostao i odmahivao glavom.

— Vajat Erp — šaputao je sebi u bradu. — Da — to je on! Likvidirao je braću Tompston. Pisalo je u novinama!

Potrčao je s revolverima u ruci za Vajatom, za čijim su se leđima već zatvorila pomična vrata saluna.

U malom lokalu je bilo prilično mračno. Za stolovima koji su se nalazili s obe strane lokala, bilo je nekoliko gostiju. A gore za šankom stajao je naslonjen čovek, koga je Erp tražio.

Vajat ga odmah pozva.

— Hopkins!

Bandit se okrete. Pošao je naglo rukom prema oružju, ali je zastao kao ukopan.

Stiv Hopkins je bio tvrdokoran momak. Ali, kada je ugledao maršalovog pomoćnika iz Lamara, koji mu se poslednjih dana čak i u snu javljao, reč mu je zastala u grlu.

Vajat je išao napred. Na to Hopkins podiže revolver.

— Stop! To ti je čak uspelo i sa Flanaganom — znam. Ali sa mnom neće. Ja ću da pucam.

Vajat zastade.

— Mora da imaš vraški nečistu savest, Hopkins. Zbog čega hoćeš da pucaš na mene?

— Jer hoćeš da me uhapsiš, prokletniče!

— Zbog čega bih te uhapsio?

— Ja, ovaj, ne znam! Ne mrdaj!

Vajat poskoči ustranu, poče da se kotrlja među stolovima i nađe se kraj bandita u trenutku kada je ovaj hteo da povuče obarač. Pogledao je svojim plavim prodornim očima majmunsko lice banditovo.

— Slušaj, Stive Hopkins. Ti si zajedno sa Bingom Lugom i Halom Flanaganom napao Kalagan-farmu kod Lamara. Zbog toga ćeš biti kažnjen. Ako sada budeš opalio, ubićeš maršala, a za to se visi na konopcu. Ovde u ovom gradu je šerif moj prijatelj Džef Blesdejl. Ti ćeš kod njega biti dobro smešten, a kasnije, kada budem našao Hala Flanagana, ići ćemo zajedno u Lamar.

Hopkins se glasno nasmeja.

— Flanagan? Ako misliš da ćeš ga naći, onda si lud.

Vajat ispruži desnicu.

— Daj mi svoj kolt.

— Spusti ruke, Erp. Čuo si da sam otkočio revolver, vidiš moj prst na obaraču. Opaliću!

— Daj mi svoj kolt.

— Povući ću obarač! — prosikta bandit.

— Hopkins, ljudi u ovom gradu su protiv pucnjave. Možda si video da ja nemam revolvere u opasaču? Dobrovoljno sam ih predao šerifu. Ako hoćeš borbu, onda neka to bude ferplej. Daj kolt!

— Zar tebi?

— Ne, šerifu.

— Nisam valjda poludeo! — urlao je Hopkins.

— Pa nemoj — reče čovek iz Misurija pomirljivo i istog trenutka izbi razbojniku levom rukom kolt.

Hopkinsa, koji je bio premazan svim mastima, ništa nije moglo iznenaditi. Nagnuo se smesta napred, ali ga je Vajat desnom rukom tako jako lupio za vrat da je pao kao proštac. Uspeo je, međutim, da se brzo pridigne na kolena, a onda se sasvim uspravio.

— Prokleto njuškalo! Još me nisi savladao.

— Ali ću odmah!

Hopkins potrča u nameri da mimoiđe Vajata, ali mu ovaj podmetnu nogu. Bandit pade koliko je dug.

— Odustani! — reče Vajat Erp.

Hopkins je bio suviše okoreo da bi mogao da postupa razumno. Poskočio je kao opruga i ustremio se na maršalovog pomoćnika. Kao očajnik zamahnuo je pesnicom i — promašio. U letu se otkrio i tako je dobio direktan udarac u pleksus, koji ga je bacio na šank.

— Odustani! — upozorio ga je Vajat još jednom.

Hopkins ga je gledao pun mržnje i želje za osvetom.

— Sada sačini testament, Erp. Sada ćeš tek upoznati Stiva Hopkinsa.

Bandit je doista počeo da se bori kao da je u pitanju život ili smrt. Na žalost, brzo se uverio da je Vajat Erp svaki udarac dočekao pokriven. Urlajući i dahćući naletao je i dalje kao na tvrđavu. Lice mu je bilo izobličeno od napora, besa i očajanja.

To je trajalo sve dok ga nije oborio s nogu jedan levi aperkat, koji niko u lokalu nije ni primetio, tako je munjevito bio plasiran.

Hopkins je čučao na podu, zakrvavljenih očiju.

— Nisi baš srećne ruke, Erp, bez obzira koliko si dobar borac.

Sada su svi videli. Pao je tamo gde mu je nekoliko trenutaka ranije odleteo kolt. Stiv ga je držao u desnoj ruci.

— Gotovo je, Vajat Erp. Ali pre nego što te usijano olovo pošalje na onaj svet, hoću da ti kažem, da je Hal Flanagan bio u pravu i da si ti najgori momak koga je Zapad imao, najgori od svih zvezdonosaca. Znao je da ćeš nas slediti, da nećeš odustati...

Čovek iz Misurija je mirno gledao skitnicu, pomahnitalog od besa.

— Samo me ubij, Hopkins. Tada ćeš konačno stajati na istoj stepenici sa Halom Flanaganom. Bićeš i ti ubica.

— Da — siktao je bandit —, ubiću te, Erp. Ti si njuškalo, prokleti pacov koji traži žrtve da bi ih ubio.

— Budi miran, Hopkins. Bolje reci čime si namamio revolveraša da učestvuje u napadu na Kalagan-farmu. Šta si ti tražio tamo?

Bandit je počeo da žmirka. Misli su mu se grozničavo rojile po glavi. Osećao se kao da će mu glava prsnuti.

Bing Lug!

Gde je on? Da li ga je pomoćnik maršala uhvatio, ili je mrtav?

Ako je još uvek živ, možda je pokušao da se spase na taj način što je svu krivicu svalio na svoje saučesnike. A možda je — mrtav?

Vajat Erp reče brzo:

— Ne moraš ništa govoriti, Hopkins. Sve je kristalno jasno.

Na to bandit zaurla:

— Ništa nije jasno. To je sve bila Bingova ideja. Još od samog početka. Rekao je da se na farmi nalazi kovčežić sa zlatnicima. U Lamaru je on došao na ideju da zovrbuje Flanagana.

— I ti si sa Flanaganom pobegao pošto je žena ubijena?

— Da — procedi bandit. — On me je usput stigao. Morao sam mu se na neki način izmigoljiti, nešto izmisliti da bih spasao glavu. Hteo je da me ubije, jer smo ga uvukli u takav sos. Onda sam mu rekao da znam da dole kod Semiole postoji srebrna žica...

— Dobro je, Stiv Hopkins! Baci revolver i ustani.

U zakrvavljenom banditovom pogledu osećala se opreznost.

— Hoću li biti obešen, Erp? — upitao je žustro.

— To ja ne znam.

— Ah, ne znaš. Dakle nije isključeno?

— Ti si Flanagana doveo na Kalagan-farmu, znači i ti snosiš deo krivice za smrt te žene.

Hopkins se očajnički branio:

— To nije istina! Niko nije trebalo da bude ubijen. Šta ja mogu što je Flanagan odmah pucao kao ludak! On je, uostalom, revolveraš i tako se upravo i poneo.

Vajat obori glavu.

— Hopkins — rekao je naglašavajući svaku reč. — Meri Kalagan je za sobom ostavila četvoro dece.

Bandit se jetko nasmeja.

— Da, mora da je tako nešto u pitanju. Inače ti ne bi bio ovde, Erp! Dakle, kako god okreneš, ja ću na drvo.

Vajat prekrsti ruke preko grudi.

— Da sam dočepao Flanagana, pokušao bih da molim sudiju Gordona...

— Da umoliš sudiju Gordona? — umeša se bandit. — Ne pričaj koješta, Erp! Znam ja kako stoje stvari. Sudija Gordon je u Joplinu. On će Hala Flanagana poslati na konopac, a to ni mene neće mimoići!

— Kada bi sada bacio kolt i pošao sa mnom u šerifovu kancelariju imao bih nešto važno da ispričam sudiji Gordonu.

Hopkins se lagano uspravi. Uperio je kolt u maršalovog pomoćnika.

— To neće moći tako, Erp. Naprotiv. Sve mi je jasno. Protiv mene postoji samo jedan jedini svedok, a to si ti. Ti si ščepao Binga i hoćeš da goniš Flanagana. Ti si taj koji će mi staviti omču oko vrata. Ti jedini. Zbog toga moraš umreti.

— I šta ćeš time postići? — upita pomoćnik šerifa mirno.

— To će se pokazati.

— Odavde nećeš izići. Svi ovi ljudi sada znaju da sam maršal, čuvar zakona. Ako me ubiješ moraju te zaustaviti.

Stiv Hopkins baci hitar pogled

po lokalu. Zatim podiže glavu i zacereka se.

— U zabludi si, Erp. Ovi ljudi me ne poznaju. Ja sam Stiv Hopkins i uspeću sebi da prokrčim put.

Vajat klimnu glavom.

— Kako hoćeš, Hopkins. Ali, u tom slučaju moraćeš da mi pucaš u leđa — reče Erp i okrete se, pa pođe podignute glave kraj stolova.

— Okreni se! — vikao je bandit.

— Ne pada mi ni na pamet! Ako hoćeš da pucaš, moraćeš u leđa!

— Kuda si se uputio?

— Idem po svoj revolver.

Vajat se nalazio nekih devet jardi udaljen od bandita, kada pucanj odjeknu.

Ali metak, koji je zazviždao kao bič kroz lokal, bio je ispaljen s vrata.

Džef Blesdejl je stajao na ulazu, opuštenih ruku i posmatrao. U desnici mu se još dimio kolt.

Samo delić sekunde pre nego što je hitac ispaljen, Vajat se bacio na pod i otkotrljao u stranu. Pogledao je prema šanku i video Stiva Hopkinsa kako pilji prema vratima na kojima je stajao šerif, a onda se sručio na pod.

Vajat ustade i priđe mu. Revolver je ležao kraj glave mrtvog bandita. Čovek iz Misurija uze oružje i okrete magacin. Jedan metak je nedostajao. Blesdejl je pošao za Vajatom. Pogledao je kolt u Erpovoj ruci.

— Ne treba da brojiš, Erp. On je pucao u istom trenutku. Zrno je prozviždalo kod mesta na kome si stajao i zarilo se levo, kraj vrata. Bio je brz, ali ne i dobar strelac.

Pola sata kasnije, dva čuvara zakona stajala su na tremu šerifove kancelarije. Vajat je ponovo opasao revolvere.

Blesdejl zabaci šešir i reče:

— Samo trenutak, Erp! — Požurio je u kancelariju i vratio se noseći pušku i sedlo.

— Šta to nameravate? — upita ga čovek iz Misurija iznenađeno.

— Jahaću s tobom!

— Kuda to?

— Svejedno mi je. Flanagan još nedostaje.

— Ali zašto? Za ne možete tek tako ostaviti grad bez šerifa.

Na izboranom šerifovom licu zaigrao je tužan osmeh.

— Pa ti znaš kako stoji ovde stvar s poslom. Sa prvom pucnjavom je sa mnom gotovo. To je tako ugovoreno. Znači, mogu da idem.

U tom trenutku priđe tremu jedan stariji čovek, ozbiljna lica.

— Šerife, kuda ste se to uputili?

Blesdejl je posmatrao pridošlicu nekoliko trenutaka.

— Idem odavde, predsedniče! Posao je raskinut. I sami ste rekli. Ja sam pucao.

Predsednik klimnu glavom.

— Znam, Blesdejl. Ali, morali ste da pucate. Moj brat je bio u salunu i sve video. Vi samo treba da sprečavate puškaranja. Kako ćete to izvesti, vaša je stvar. Ako i sami pri tom morate da pucate, to ne menja stvar. Dakle, stavite sedlo na ekser i ostavite vinčesterku gde joj je mesto.

Blesdejl pogleda čoveka iz Misurija. Zatim žmirnu kratko i reče:

— Čuo si, Erp. Moraćeš sam...

*

I drugi čovek je likvidiran. Stigla ga je zaslužena kazna.

Stiv Hopkins je postao razbojnik bez savesti. On je lično skovao plan o napadu na farmu. Da je Vajat znao da je spremao napad u kome je on sam sa svoja tri brata, dve sestre i roditeljima trebalo da bude žrtva, drugačije bi s njim postupio. Ali tu tajnu je razbojnik poneo sobom u grob.

Metak kojim je ubijen razbojnik, vratio je starom, isluženom šerifu Džefu Blesdejlu samopouzdanje i poštovanje stanovnika grada u kome je sada radio.

Sada je još trebalo naći trećeg čoveka — ubicu Hala Flanagana.

Da će mu to biti najteži deo posla, Vajatu je bilo jasno. Ovaj prevejani zlikovac je Hopkinsa poslao na jug i tako gurnuo Vajatu u naručje.

Ako bi zbog toga morao sam da traži srebrnu žilu kod Semiola, ništa za to, bar će znati da je Vajat Erp tu u kraju. Znao bi tačno gde je gonilac. Ta pretpostavka potvrdila se već posle nekoliko dana.

Neki čovek koji je radio na poštanskoj kočiji pričao mu je u salunu u malom naselju Bruktaun da je u Strong Sitiju neki maršal iz Misurija likvidirao jednog bandita.

Flanagan više nije trebalo da se raspituje. Odmah je odlučio da promeni pravac i krene prema jugozapadu. Ići će preko Panhandla prema jugu. Preko peska. Sam je poticao iz tog žarkog kraja i dobro je znao put. Navikao je na njega.

Ali čovek iz Misurija će se sigurno izgubiti. Progutaće ga pesak.

Činjenica da je Hopkins mrtav donela mu je olakšanje. Sada je bio sam. Nije više trebalo da zazire od brbljivog pratioca, ni izdajnika.

Obojica skitnica bili su mrtvi. U malom teksaškom gradu Lodžu u mesnim novinama je čak pisalo o tome. Flanagan je pročitao novine kod berberina. I njegovo ime bilo je pomenuto. Naslov je glasio: „Traži se zbog ubistva". Hal je mirno čitao članak. Zatim je savio novine i stavio ih u džep.

Mali ćelavi berberin koji je upravo brijao revolveraša, primeti:

— Ako biste bili tako ljubazni da te novine ostavite ovde, bio bih vam zahvalan. I ostale mušterije hoće da čitaju. Naime, ja kupujem samo po jedan primerak.

— Kupite jednom dva — ubaci Flanagan osorno.

— To mi i ne pada na pamet, mister. Ostavite te novine.

Flanagan strže beli ubrus s vrata.

Berberin ustuknu. Užasnut piljio je u bledo lice Teksašanina.

— Čemu to, mister? Čemu...

Iznenada pozelene. Ruka u kojoj je držao brijač počela je da drhti.

Još malo pre, kada je ovaj čovek stupio u radnju, razmišljao je odakle ga poznaje. U ovom trenutku puklo mu je pred očima. Sve mu je bilo jasno. Video ga je u

Fulminantu! I to pod užasnim okolnostima. Upravo je izazivao na dvoboj nekog čoveka. Izazvani je bio star i — spor. Nije uspeo ni da izvuče kolt iz opasača, kada ga je zrno pogodilo. Onaj dugi, „izazivač", bio je ovaj čovek ovde — Hal Flanagan.

— Hal Flanagan! — čuo je mali berberin odjek sopstvenog glasa.

Revolveraševo lice pretvorilo se u masku. Berberin je stajao nem i ukočen od straha.

U to Teksašanin izgubi svaku samokontrolu. Potegao je revolver i opalio.

Mali berberin Džimi Vilerton pade nauznak na pod. Na belom kaputu, u predelu grudi širila se tamnocrvena mrlja.

Ubica u paničnom bekstvu napusti grad.

Na dva čoveka koja su pokušala da ga slede, pucao je kao pomahnitao. Morali su da odustanu.

Tako je Hal Flanagan uspeo da umakne.

Brzi sivi konj iz Joplina odneo ga je daleko ispred gonilaca. Tako da od njih nije morao više da strahuje. Tek oko ponoći zaustavio se da se odmori i prenoći u jednom šumarku. Umotao se u ćebe i hteo da spava. Ali san nikako da dođe. Čudne misli, koje ga do tada nisu morile. Sećanja su se kao slike smenjivala i mučila ga. Video je ženu na maloj farmi kako pada. Onda malog berberina. Zašto ga je ubio? Iz besa! Ne. Iz straha, jer ga je prepoznao. Znači, prvo ubistvo, odmah zatim i drugo. I to potpuno besmisleno.

Takve misli mučile su ga samo noću. Sa svanućem nestali su i svi skrupuli. Sledio je svoj cilj. Ići će u Panhandl i snabdeće se municijom i hranom.

Novca je imao dovoljno.

*

Bio je veoma sparan dan, kada je pomoćnik šerifa stigao u Panhandl.

Veliki napori učinili su njegovo dugo telo još dužim. Žega je bila nesnosna, a sunce zaslepljujuće.

Nije to bio veliki grad. Glavna ulica i nekoliko sporednih. Kuće nisu bile jedna za drugu, kao što je bio slučaj na severu. Vajat zastade ispred radnje Reda Voghama. Debeli trgovac odmeravao je radoznalo prašnjavog jahača.

— Hteo bih da kupim belu košulju.

— Da — promrmlja trgovac.

Vajat izabere jednu od jakog platna.

— Zašto mora baš da bude bela košulja, mister — primeti trgovac. — Šarena ostaje duže čista.

— To samo tako izgleda.

Vajat obuče odmah košulju i plati je.

— Imate li municije za četrdeset pet?

Trgovac razrogači oči i bolje osmotri Vajata. Ljubaznost kao da je rukom bila odnesena.

— Ne, nemam municije.

— Dobro, onda zbogom.

Vajat izađe na trem bez nastreš-

nice. Sunce je pržilo. Na kraju ulice pesak i prašina kao da su goreli od jare.

„Dakle, to je Panhandl", — pomisli Vajat. Takvog ga je i zamišljao.

Poveo je konja preko ulice. Našao je malo hladovine ispred „Farovel" hotela i tamo vezao životinju. Zatim je stresao prašinu sa svog crnog šešira, osvrnuo se i ušao u hotel.

Stari Abenti ga je posmatrao preko naočara.

— Mogu li da dobijem sobu?

Stari klimnu glavom.

— Naravno, mister...

Na to se u pozadini hola otvoriše vrata.

Džim Dikoster, vlasnik hotela, stajao je u njima i pažljivo posmatrao gosta. Zatim je rekao:

— Ne, Džefri, vi se varate, ne može kod nas dobiti sobu!

Stari se zbunjeno nakašlja.

— Kako vi kažete, gazda!

Vajat je ispitivački posmatrao Dikosterovo lice. Konačno klimnu glavom, okrete se i izide. Ostavio je konja u senci i uputio se prema berbernici, čiji je vlasnik bio Vin Hoter.

Berberin ga je posmatrao podignutih obrva.

— Mogu li da se obrijem, mister?

Hoter odmahnu glavom.

Čovek iz Misurija protrlja lice i pogleda niz ulicu na kojoj nije bilo žive duše. Odmah iza banke nalazio se salun sa velikom, upadljivom firmom.

Vajat se uputi u lokal, na čijim se vratima nalazila zavesa od perli, koja se lagano njihala. Pošto nije bilo ni daška vetra, Erpu se ovo njihanje učinilo čudnim. Ipak je razmaknuo perle i bacio pogled po prepunom lokalu. Čudno je bilo i to što je u lokalu bilo neuobičajeno tiho. Čovek iz Misurija se progura do šanka.

Vlasnik, krupan čovek svetlih očiju, ne diže pogled kada Vajat naruči piće.

— Ovde je fajront. Ne točim piće više.

Vajat Erp je već primetio da ga svi ovde izbegavaju i klone ga se. Bilo mu je jasno da je Hal Flanagan već bio ovde i ceo grad nahuškao protiv njega.

Lagano je izašao iz saluna i uputio se u šerifovu kancelariju. Bila je zaključana.

Vajat je snažno zakucao na vrata. Potrajalo je dosta vremena pre nego što je čuo bat koraka. Zatim su se vrata odškrinula i šerif je provirio kroz otvor.

— Šta hoćete, čoveče? Sada je podnevni odmor.

— Ime mi je Vajat Erp.

Vrata se zatvoriše uz tresak. Vajat ih naglim pokretom ponovo otvori. Šerif ustuknu. Košulja mu je bila raskopčana, a brada zapuštena. Dah mu je neprijatno mirisao na jevtinu rakiju.

— Šta hoćete vi? — upitao je sanjivim glasom.

— Vi ste šerif?

— Da!

— I ne stidite se da tako postupate? Ja tražim Hala Flanagana!

— Znam to — otelo se šerifu.

Zatim je žurno dodao. — To mogu da pretpostavim. Svako ko dođe u Panhandl traži Hala Flanagana. Već godinu dana je tako. On je poznat čovek i svako hoće da ga vidi.

Vajat je posmatrao šerifa zaprepašćeno. Da li je taj čovek lud?

— Tražim Flanagana zbog ubistva jedne žene! — reče čovek iz Misurija suvo.

Džef Dablin ustuknu. Pobledeo je kao kreda.

— Da, znam — rekao je tiho. — Znam, mister Erp.

Sručio se umorno u naslonjaču iza pisaćeg stola zatrpanog papirima.

— Znam to. Ja s tim nemam ništa.

— Ali vi ste šerif? — uzviknu Vajat.

— Da, ali samo onda kada to Hal Flanagan hoće.

Vajat pođe prema izlazu, govoreći:

— On je, znači, u gradu?

— To ne znam.

Čovek iz Misurija je stajao neodlučno na sredini ulice i okretao se. Sve je bilo tiho i pusto. Nigde nije bilo žive duše.

Jara je treperila iznad krovova, a pesak bio užaren. Pored „Farovel" hotela nalazio se još jedan lokal. Na upadljivoj beloj tabli bilo je ispisano krupnim, crvenim slovima „Teksas-bar".

Teksas-bar! Gore, na severu kafedžije su rado takvim imenima nazivale lokale, dajući im na taj način nešto od te daleke zemlje. Ali ovde, u Teksasu, takvo ime zvučalo je jadno.

Pomoćnik šerifa se uputi prema baru. Niska pomična vrata bila su poluotvorena i užasno zaškripala kada ih je Vajat Erp gurnuo.

Lokal je bio prostran i polumračan.

Levo, za jednim stolom čulo se pljuštanje karata, igrao se poker.

Čovek iz Misurija je išao napred sve dok mu se oči nisu navikle na tamu. Iznenada zastade. Napred, za šankom stajao je jedan čovek sa belim šeširom, koji je u tami delovao izazivački. Vajat pođe još napred i zastade iza samog čoveka i potapša ga po ramenu. Ovaj se lagano okrete. Vajat ugleda bradato, izborano lice starijeg čoveka.

— Šta hoćete? — upita stari.

— Da vam ponudim piće, mister.

— Odbijam — odgovori čovek okrećući leđa Vajatu, koji nije skidao pogled sa belog šešira. Mogao je da se zakune da je to šešir Hala Flanagana.

Šta li je značio taj štos?

— Erp! — oštar poziv koji je odjeknuo lokalom, trže ga iz razmišljanja.

Vajat se lagano okrete.

Prema svetlosti koja je kroz vrata dopirala sa ulice, prepoznao je oštru siluetu Hala Flanagana, čoveka koga je tražio i sledio stotinama milja.

— Dobro je što sam te sreo, Flanagane, — reče pomoćnik maršala potpuno mirno.

— Ne verujem da je to baš dobro, — odbrusi revolveraš.

Vajat se tiho nasmeja. Taj smeh će još mnoge odmetnike od zakona pogoditi u živac.

To je osećao i ubica Flanagan.

— Zašto stojiš tu, na vratima, Flanagane — doviknu Erp. — Dođi ovamo!

Revolveraš priđe nekoliko koraka napred. Onda stade u raskorak. Držao je ruke blago povijene u laktovima i gledao pomoćnika maršala prezrivo.

— Hodi ovamo, Flanagane!

Revolveraš stupi još bliže, na svega dve jarde rastojanja.

Vajat se osloni na šank.

— Hale Flanagan, rekao sam da je dobro što sam te sreo. Ja sam te, naime, tražio.

— Ah!

— Da, ti si gore na maloj farmi kod Lamara ubio jednu ženu, majku četvoro dece!

— Ah!

— Zbog toga sam te sledio. Znao sam da imaš nameru da se ovde oženiš. To je pojednostavilo stvar.

Revolveraš se oštro nasmeja.

— Pazi, Erp. Neću da i dalje budeš u zabludi. Ovde si u Panhandlu, u mom gradu. Ovi ljudi ovde su moji prijatelji i... bacio je pogled po lokalu, pa onda nastavio — nikome ne bih savetovao da tako ne misli. To što si ispričao, Erp, čista je besmislica. Bio sam u Lamaru, ali farmu o kojoj govoriš, nikada nisam video.

— Stari Kalagan na koga si isto pucao, video te je i prepoznao. Zakleo se da si ti ubio ženu.

Flanagan se ponovo nasmeja.

— Erp, ti si čudan momak. Zar misliš da će ovi ljudi ovde dati prebijenu paru na zakletvu nekog starca, he?

Vajat pogleda nema lica oko sebe, pa reče:

— Nećeš se time izvući, Flanagan!

— A ti odavde nećeš izaći, Erp!

Vajat Erp se odmakao od šanka.

— Ako ovi ljudi hoće da budu uz ubicu, to je njihova stvar. Ja ću u svakom slučaju da učinim ono što mi je dužnost.

Revolveraš pođe desnom rukom prema koltu, ali je teška levica, stisnuta u pesnicu bila brža. Vajat je udario Teksašanina u glavu i oborio ga.

Sledećeg trenutka u drugoj ruci šerifovog pomoćnika našao se kolt.

— Ljudi, meni je svejedno da li vi hoćete da štitite ubicu, i da li ćete na taj način ukaljati ime svog grada. To je, uostalom, vaš grad.

Niko se ne pomače.

Flanagan je klečao na podu, što je Erp iskoristio i oduzeo mu koltove, a zatim ih stavio iza šanka. I svoje oružje je tamo ostavio.

Revolveraš je piljio u njega.

— Nemaš sreće, burazeru, ja sam Hal Flanagan, a ovo nije Lamar, nego Panhandl. Ko je protiv mene, iskopao je sebi grob!

— Naravno! Takvim pretnjama si jedino i uspeo da ove ljude držiš uz sebe. To su pretnje jednog dvostrukog ubice. Ti si naime, pored žene u Lamaru, ubio i berberina u Lodžu. U svakom slučaju ćeš visiti, Flanagan!

Ubica je stajao tela nagnutog napred. Vajat mu je jasno video lice. Još nikada ni u čijim očima nije video toliko duboku mržnju i zlo. Mržnju i želju za uništenjem.

Nije imao šta više da izgubi, taj revolveraš, koji je postao i dvostruki ubica.

I sada, kada nije bio siguran da su ljudi uz njega, hteo je da se bori.

Borio se drugačije nego Stiv Hopkins. Bio je borac po krvi, žilav, uporan i nepokolebljiv.

To što je sada počelo, bila je najteža borba, koju je mladi pomoćnik maršala ikada imao.

Pogođen teškim udarcima pesnica, teturao se prema šanku, gledajući pred sobom Teksašaninovo bledo, izobličeno lice. Vraćao je udarce, ali je Flanagan bio u napadu. Vajat se samo branio, sve dok ga jedan snažan udarac nije pogodio u uho. Zateturao se i poleteo unazad. Flanagan divlje uzviknu i pokuša da ga još jednom udari desnicom. U tom trenutku Vajat zamahnu levom rukom i snažnim aperkatom pogodi protivnika u bradu. Bio je to najžešći udarac koji su ljudi iz Panhandla videli. Hal Flanagan polete pod snažnim dejstvom udarca u vis, a onda se sruči na pod.

Potrajalo je nekoliko minuta pre nego što je opet stao na noge. Uz neartikulisane krike ponovo je nasrnuo na svog protivnika. Jedan snažan udarac u glavu sada je bacio Vajata na pod.

Revolveraša iz Teksasa nije padalo na pamet da se bori fer. Iskoristio je Vajatov pad i zamahnuo nogom. Prvi udarac čizme u telo razbesne mladog čuvara zakona. Poskočio je na noge i dva puta munjevito, jedno za drugim, udario Flanagana. Takvi udarci pokosili bi i bika, a ne čoveka. Pao je na pod kao proštac.

Vajat obrisa lice, okrete se, uze sva četiri revolvera i pođe prema izlazu.

Stao je na trem i čekao.

Prošlo je pet minuta. Onda su se čuli koraci.

Hal Flanagan je stajao u vratima i gledao Vajata kao lešinar. Onda pokrete beskrvne tanke usne, natečene od udaraca.

— Dobro, to je bio prvi deo. Ogledaćemo se i s koltovima, Erp!

Čovek iz Misurija klimnu glavom.

— Ol rajt!

— Večeras, kada sunce zađe. Ovde u glavnoj ulici!

Vajat opet klimnu glavom i položi oba Teksašaninova revolvera na pod, pa se uputi prema svom konju.

Vajat Erp je celo popodne proveo u senci. Niko ga nije primao u lokal, niko nije hteo da mu da vode.

Tačno u sedam sati Hal Flanagan izađe iz „Teksas" bara. Nosio je ponovo svoj beli šešir. Imao je na sebi blistavo belu košulju i crn kaput. Stajao je na sredini ulice, raskoračen i uspravljen.

— Erp! — doviknuo je.

Čovek iz Misurija siđe s trema i stupi na ulicu.

Između dva čoveka nalazilo se dvadeset jardi rastojanja.

Flanagan podiže glavu.

— Erp, sada je trenutak koji će odlučiti stvar. Kada budeš mrtav bićeš sahranjen na Panhandl grob-

lju. Tvoja braća nemaju pravo da dolaze ovamo.

— Moja braća te prilično zabrinjavaju — uzvrati Vajat hladno.

— Ako ipak dođu, ja ću se pobrinuti da leže pored tebe, — doviknuo Flanagan.

Ljudi okupljeni na okolnim stepeništem, nasmejaše se jetko.

Vajat dobaci:

— To je lepo od tebe, Flanagan. Ali ja imam jednu molbu koju mi ovaj grad mora da ispuni. Ako umrem, ne bih hteo da budem ovde sahranjen. Ne u gradu koji štiti ubicu. Možda bi mogli momci da me odnesu malo dalje i zatrpaju negde u pesak. To bi mi mnogo značilo.

Tajac.

— Znači, i sam si svestan da nemaš nikakvih šansi, Erp! — uzviknu Flanagan likujući.

— Uglavnom, dobro ceniš stvari. Nego još nešto! — doviknu Erp. — Hoću još jednom da kažem šta se dogodilo: Ti si gore u Lamaru ubio ženu, a u Lodžu berberina Vilertona. Ti si ubica i zaslužio si vešala. Počnimo!

Flanagan podiže ruku i obrisa je lagano o kaput. Zatim okrete glavu i povika:

— Šerife!

Čuvar zakona izađe na trem. Znači, bio je upućen u sve.

— Šta hoćeš, Flanagane? — upitao je.

— Ovaj momak me je uvredio. Izazvao sam ga na dvoboj. Da bi bio potpuno fer, ti ćeš dati znak za start.

Dablin je pokušavao da spreči dvoboj, govoreći:

— Ti znaš da za red u gradu ja...

— Zaveži! — prosikta revolveraš. — Uzmi svoj kolt iz opasača i broj glasno do tri, a onda opali jedan metak u vazduh!

Šerif se ne pomače.

— Napred! — grmeo je Flanagan.

Na to čovek podiže revolver. Ruka mu se tresla.

U glavnoj ulici vladala je grobna tišina. Ljudi su gledali bez daha, širom otvorenih očiju, dva čoveka na sredini glavne ulice.

Tada se začu pucanj.

Ono što se posle toga dogodilo, stanovnici Panhandla neće nikad zaboraviti.

U levoj ruci mladog čuvara zakona stajao je kolt. Kako je tamo dospeo niko nije uspeo da vidi. U svakom slučaju, pre nego što je šerif ispalio metak, bio je još u opasaču. Tako hitar pokret rukom, ovi ljudi, naviknuti na dobre strelce, nisu videli.

I Hal Flanagan je bio izvanredno brz. Desnicom je uspeo gotovo sasvim da izvuče kolt iz opasača. Onda je zastao kao okamenjen. Bledo revolveraševo lice imalo je sada boju pepela.

— Ne! — procedio je. — Ne! To nije istina!

Čovek koji je stajao nasuprot njemu hladno ga je posmatrao. Svi su znali da je dvoboj bio rešen pre nego što je počeo.

Čovek iz Misurija pobedio je njihovog zemljaka.

U tom času nastade neopisiv žagor i komešanje. Ljudi su hrlili preko ulice, obrazujući debeo, živ bedem između dva protivnika.

Kada je Vajat uspeo da se pribere i uhvati vazduh u toj gužvi, video je da je čovek s belim šeširom iščezao.

Halu Flanaganu su njegovi meštani, obrazujući gužvu, omogućili da pobegne.

Vajat se tiskao kroz gomilu, prema šerifovoj kancelariji.

— Gde je on? — upitao je.

— Pojma nemam — uzvrati šerif mračno. — Izgubio sam ga u toj gužvi iz vida.

— Šerife! — reče Vajat oštro. — Vi ste danas evo već po drugi put zanemarili zakon! Opominjem vas. Kažite mi gde je Hal Flanagan!

Dablin samo pogleda niz glavnu ulicu.

*

Čovek iz Misurija napusti grad samo pola sata kasnije.

Niko ga nije sprečio da uđe u „Dosti" salun i da nešto popije. Snabdeo se municijom i potrebnim namirnicama.

Onda je napustio beli, svetli, a ipak mračan Panhandl.

Na južnoj granici pašnjaka koji su pripadali Lonli ranču, dan kasnije sreo je jednog od kauboja. Vajat zastade kraj njega.

— Helo, mister Erp — pozdravi ga kauboj.

— Gde je Hal Flanagan.

— Ja to ne znam! — Kauboj pokaza rukom iza leđa. — Ja nisam izdajica. Ali veliki pesak počinje odmah tamo, iza proplanka.

*

Sedam dana gonio je Vajat Erp ubicu kroz usijani pesak.

Onda je došao kraj.

Čovek iz Misurija dva dana nije okusio ni kapi vode. Odavno je sjahao i teturao se kroz pesak, vodeći konja.

Kada se spustila noć sručio se i uvio u ćebe. Tek posle ponoći postalo je malo svežije. Ustao je i počeo da ide dalje, povodeći se. Sledio je trag.

Kada je dan osvanuo, ugledao ga je. Ležao je tri jarde dalje od konja, koji je takođe bio potpuno iscrpljen.

Vajat se naže i zagleda mu se u lice.

— Vode... — kukao je.

Mladi čuvar zakona pogleda još jednom Flanaganove oči koje su bile staklaste, oduze mu oružje i osvrte se. Nekih pola milje dalje nalazili su se obrisi nekog kaktusa.

Teturao se prema njemu, dok ga je konj, teška koraka sledio. Kada se sunce pojavilo iza horizonta ugledao je kuće.

Uspravio se i potrčao. Sručio se ispred prve zgrade. Pad ga je malo povratio. Gotovo četvoronoške ušao je u dvorište i zagnjurio glavu u pojilo za konje.

Jedan stariji čovek, oštrih crta prihvatio ga je i doveo do klupe.

Oko podne stigao je do revolveraša.

Bilo je kasno.

Sa čuturom u ruci, gledao je u mrtvog ubicu Meri Kalagan.

Ostao je tako nekoliko trenutaka, a zatim zatrpao beživotno telo u vreo pesak i vinuo se u sedlo...

Kada je projahao kroz Panhandl, ljudi koji su se zatekli na vratima i prozorima, videli su da mu na sedlu, ispred lasa, visi beli šešir.

Šešir revolveraša Hala Flanagana.

KRAJ

Sve dosad izišle sveske

CRTANIH ROMANA „PANORAME“ i VIKEND ROMANA

možete dobiti ako uplatite na tekući račun NIP „Forum“ Novi Sad po 1.-dinar za svaku svesku i 0,30 dinara za poštarinu. Tekući račun NIP „Forum“: 657-1-255.

Na poleđini obavezno naznačite koje sveske odnosno brojeve naručujete i iz koje edicije.

Čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtanih romana" ako uplate na ček. račun br. 657—1—255, NIP „Forum", Novi Sad po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 Din. za poštarinu.

1. Divlji vetar
2. Tajanstveni došljak
3. Bitka za ranč
4. Napad iz svemira
5. Okean gori
6. Zamka za ubice
7. Crna lisica
8. Klopka
9. Zlato apača
10. Obračun u Teksasu
11. Bela poglavica
12. Posao za Karsona
14. La Kukarača
41. Kolorado Kid
42. Osvetnici
44. Potera
45. Crni jahač
46. Avetinjski grad
47. Pacifik ekspres
48. Zlatni ekser
49. Roj Renk i provalnici
50. Poslednji od Džemsovih
51. Daltoni dolaze
73. Miran grad
74. Napad na voz
75. Na ratnoj stazi
76. Požar na jugu
77. Pustinjski saputnici
78. Komančerosi
79. Bitka za Dakotu
80. Šerif bez značke
81. Uzvodno od Kalgarija
82. Misterija u rudniku
83. Palikuće
84. Kanjon komanča
85. Brod za Meksiko
86. Ček na sto dolara
87. Agent za Omahu
88. Zlato Ontarija
89. Kauboj sa gitarom
90. Reka smrti
91. Zamka
92. Teror na granici
93. Srebrno sedlo
94. Sin poglavice
95. Krv i zlato
96. Dvostruka klopka
97. Dinamitaši
98. Noću se puca
99. Maskirani jahač
100. Karson na tragu
101. Grad bezakonja
102. Rat Dejvi Kroketa
103. Kanzas deli pravdu
104. Kidnaperi
105. Karson i vrač
106. Konjokradice
107. Patrola na Pekosu
108. Stranac u sedlu
109. Pobuna u Meksiku
110. Dejvi Kroket i pirati
111. Kanzas protiv Samsona
112. Hrabri narednik
113. Napad na banku
114. Sijuksi napadaju
115. Po cenu života
116. Jahač iz Arizone
117. Fantom visokih brda
118. Dejvi Kroket u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu

ČETVRTKOM U PRODAJI

PANORAMA

NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: VIKING, ČELIČNA PESNICA, FANTOM, RINGO, MORNAR LUTALICA, KING — KONG, KRALJ DŽUNGLE, MAČ PRAVDE, DEJVI KROKET, CRNI STRELAC, ASOVI SVEMIRA, UMPAH — PAH i drugi ZA SAMO 1 DINAR.

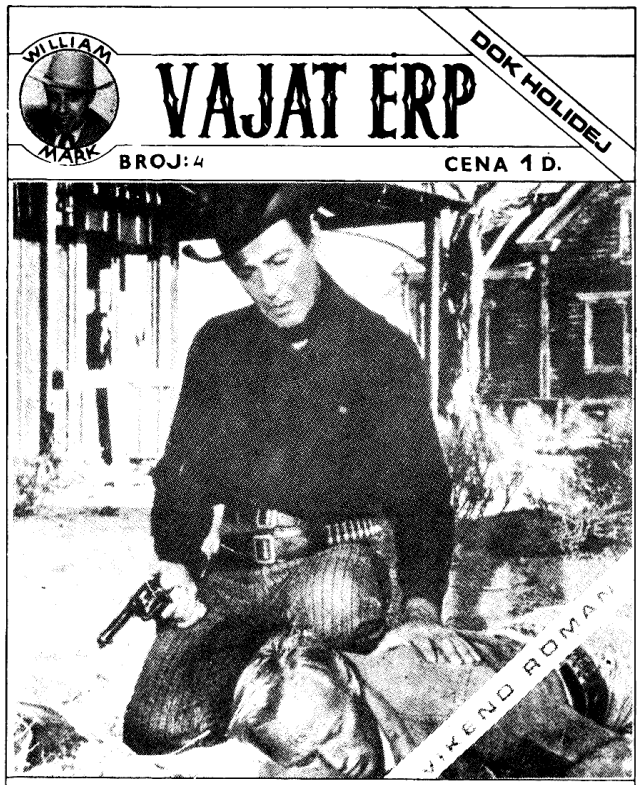

DVOBOJ KOD ĐAVOLJE KULE

Kada je Vajat Erp oslobodio starog šerifa Hauarda Lestera iz kandži surovog bandita Silka Kasedija, upozorio ga je:

— Kasedi, ako te još jednom sretnem, biće to tvoj poslednji dan!

Razbojnik je uzvratio podrugljivo:

— Ol rajt, Erp! Moj ili tvoj. Zavisi od toga, kome sunce bude iza leđa!

Sunce, međutim, toga dana nije igralo odlučujuću ulogu, kada je došlo do dvoboja kod Đavolje kule . . .

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA BR. 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG